

Juozas Grauzinis
7128 S. California Ave.
Chicago, Ill. 60629

LIETUVOS
NACIONALINĖ
M. NAŽVYDO
BIBLIOTEKA

ALP 2634
L.arch.

USPS 157-580

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXXII Kovas - March 5, 1987 Nr.9

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

PREZIDENTO ROLĖ

Ginklų Iranui skandale

Vytautas Meškauskas

Kai šios eilutės pasieks skaitytojus, prezidentas Reaganas jau bus davęs savo atsakymą į jo paties paskirtos Tower komisijos raportą, todėl dabar tik pakartokime kiliusios kontraversijos faktus.

Minėta Tower komisija, susidedanti iš buv. senatoriaus Tower (resp. Texas), buvo senatoriaus ir Valstybės Sekretoriaus Carterio administracijoje E. Muskie ir buv. prez. Fordo - Saugumo patarėjo gen. B. Scowford, trumpai tariant - konstatavo, kad užsimojimas perduoti ginklus Iranui buvo neprotingas, nors pats siekiamas tikslas - bandyti užmegsti koki kontaktą su Iranu dėl geopolitinės padėties - yra pagirtinas.

Komisijai tačiau nebuvo pavesta ir ji faktinai negalėjo nustatyti, ar buvo padarytas koks nusiklastamas darbas iš prezidento ar jo pavaldinių pusės.

Jos pirmasis tikslas buvo peržiūrėti prezidento Saugumo Tarybos - kurią sudaro jis pats, viceprezidentas, Valstybės ir Gynybos sekretoriai, CIA direktorius bei Baltųjų Rūmų štabo v-kas - darbo procedūrą, kad ateityje būtų galima išvengti tokių nesupratimų. Ji prikišo prezidentui, kad jis per daug atsakomybės perleides savo pavaldiniams, o tie neatkreipė jo dėmesio į galimas vieno ar kito ėjimo pasekas. Taip pat ir Sekretoriai neužsitarnavę kredito už tai, kad smarkiai negynė savo nusistatymo, kad ta afera buvo blogas 'biznis', jau nekalbant apie faktinius tos operacijos pravedėjus. Saugumo Taryba pati neturinti praveisti jokių operacijų. Tokia kaip šioji, jei būtų rastą tikrai reikalinga, turėjo būti pravesta CIA, kuri turi daugiau patyrimo.

Cia reikėtų įterpti, kad dėl to kas atsitiko daugiau kalta pati santvarka. CIA praktiškai turi mažiau teisių ir galimybių negu pvz. Europos valstybių slaptosios tarnybos, jau nekalbant apie So vietijos ar kt. diktatūriškus režimus, o susidariusi tarptautinė situacija jų reikalauja. kaip kitaip galima kariauti su kitų valstybių globojamu terorizmu? Kadangi CIA rankos yra Kongreso surištos - ji ipareigota pra-

nešti Kongresui apie slap-
tas akcijas - turėjo ateiti idėja tokiom operacijom panaudoti paties prezidento Saugumo Tarybos aparatą, juo labiau, kad buvo užtikrintas Izraelio saugumo aparato bendravimas.

Lygiai taip pat nepakenčiama situacija susidarė Nikaragvos sukilėlių palaikymo byloje. Prezidentas yra šventai įsitikinęs, kad toji pagalba tarnauja JAV interesams. Kongresas, kurį laiką buvo ją uždraudęs, bet vėliau pats apsižiūrėjo ir paskyrė 100 milijonų. Kas blogo, jei per tą pertrauką Amerikos piliečiai surinko jiems 20 ar kiek milijonų aukų? Kur pasakyta, kad tai nusikaltimas? Žinoma, gal būtų gražiau, jei atsakingi pareigūnai patys nedalyvautų tokiose rinkliavose, kaip tai darė pulk. lt. North, tačiau kur pasakyta, kad kariai neturi teisės turėti savo nuomonės? Panašiai ir iš ginklų Iranui pristatymo peleno - ar ji turi į savo kišenes susikšti ginklų pirkliams, o gal galima to pelno dalį praveisti Nikaragvos sukilėliams?

Paliekant teisingumo ir teisėtumo klausimus nuošaliai, reikia pastebėti, kad beveik visos pasaulio vyriausybės patiria nepasisekimų. Kartais jos atsako savo galvomis, bet dažniausiai jos atsistatydina. Pasitaiko, kad tie patys asmenys po kiek laiko vėl būna išrenkami. JAV konstitucija prezidento pasitraukimą numato tik jam nusikaltus ar negalint eiti savo pareigų. Mūsų atveju prezidentui sunku prikišti blogą valią. Juo labiau, kad tos operacijos - ginklai Iranui, pinigai Nikaragvos sukilėliams - buvo praveistos per 'privačius' kanalus, neoficialiai - atseit, prezidentas žiūrėdamas į jas galėjo užsimerkti.

Žinia, lengviausiai susidariusią padėtį būtų išspręsti rinkimais. JAV prezidentas tačiau negali nei paskelbti naujų rinkimų prezidentui išrinkti, ar paleisti kongresą. Jis yra pasmerktas toliau valdyti, nors kongrese ir neturėtų savo šalininkų daugumos. Už tat laukiama tolimesnių staigmenų toje byloje ir pasiskubiname pasakyti, kad prieš 200 metų nusta-

Korp! Neo-Lithuania Chicagoje Vasario 16 akto minėjimo prezidiumas. Iš kairės: Rita Stončienė, Vitas Pliplys, pirm., J. Mikužis ir A. Juodvalkis, pagrindinis kalbėtojas.

V. A. Račkausko nuotr.

Minėjimai, minėjimai...

Antanas Juodvalkis

Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 69-ta sukaktis Chicago apylinkių lietuvių buvo plačiai ir iškilmingai minima visą vasario

tyta santvarka nėra pritaikinta nūdienei padėčiai ir komplikacijoms.

...

Savaitei baigiantis atrodė, kad prezidento Reagano laimė jo dar visai neapleido. Howard H. Baker paskyrimas Baltųjų Rūmų štabo viršininku buvo visų politikų sutiktas labai palankiai - jis laikomas nuosaikiu ir kompromisų meisteriu, kas ypač svarbu, kongrese daugumą sudarant demokratams. Reagano prezidentavimo stilius, jo nesirūpinimas detalėmis, Howard Bakerio užimama konceliarijos viršininko postą pakelia į maždaug ministrų pirmininkus.

Reikalą galima greičiau pereiti į normalias vėžes stauga paryškino Gorbačiovo pasiūlymas eiti prie vidutinių distancijų raketų likvidacijos.

Kaip žinia, iki šiol Gorbačiovas atsisakydavo spręsti atominio apsiginklavimo klausimą, jei JAV neatsisakys nuo vadinamo 'žvaigždžių karo' ginklų bandymų.

Tiesa, Gorbačiovas tai nepasiūlė norėdamas padėti Reaganui, bet greičiau įvairyti kylančią tarp amerikiečių ir europiečių. Mat, vidutinės distancijos raketos JAV pasiuntė į Europą ... europiečiams prašant.

mėnesį. Pradėjo Lietuvos Vyčiai atsiminimų banketu vasario 8 d. ir tęsė Amerikos Lietuvių Tarybos skyriai, Lietuvių Bendruomenės apylinkės ir kitos organizacijos bei institucijos. Šią brangią šventę vieni minėjo iškilmingai, plačiai, kiti kukliau, savo apylinkių ar organizacijų ribose.

Asmeniškai teko dalyvauti tik keturiuose minėjimuose: Chicago Lietuvos Tarybos - II. 15 d. (vadinamam pagrindiniam minėjime), Jaunimo centro valdybos suruoštame tą pačią - Vasario 16-ją dieną, LB Marquette Parko apylinkės ir Korp! Neo-Lithuania.

Spaudoje teko skaityti, kad minėjimus ruošė dar šios vietovės: Cicero priemiestyje ALTo skyrius vasario 8 d. ir LB apylinkė vasario 15 d. (tai vienintelė maža vietovė, ruošusi du atskirus minėjimus - ALT ir LB), LB Lemonto apylinkė vasario 15 d., LB Brighton Parko apylinkė vasario 22 d., B Marquette Parko apylinkė II. 22 d., Beverly Shores klubas, Indiana, II. 22 d., ALTos Lake apskr. skyrius Gary, Ind. II. 22 d. ir Korp! Neo-Lithuania, Chicagoje II. 22 d. Čia didesnis dėmesys buvo skirtas Korp! garbės nario ir nepriklausomybės deklaracijos signataro dr. Jono Basanavičiaus 60 metų mirties sukaččiai paminėti.

Šių metų ruoštuose minėjimuose buvo džiuginantis reiškinys - tai atsilankiu-

sių žmonių padaugėjimas, bet deja, ne jaunimo. Kiek teko patirti ir savo akimis įsitikinti, išeivijos lietuvių nuotaikos yra ryžtingos, o teikiama parama didesnė.

Minėjimų ruošėjai, manau, pasirūpino ir jų aprašymu lietuviškoje spaudoje, kaip pasirūpina kalbėtojais, pamaldomis, menine programa ir žmonių sukvietimu, tai detaliau minėjimų eigos neaprašysiu (ir nebuvau prašytas), o tik pasistengsiu vieną kitą epizodą išryškinti.

Chicago Tarybos minėjimai, nuo seno, pradedami pamaldomis ir tęsiami Marrijos auditorijoje, talpinančioje 1200 žmonių. Ir šių metų minėjimas buvo ten suruoštas, sutraukęs bemaž tūkstantinę žmonių. Kaip kiekvienais metais, legijonieriams vadovaujant, įneštos vėliavos, sugiedoti himnai ir sukalbėta invokacija. Čia ir pasimetėme. Vietoj 2-3 minučių, išklausėme visą pamokslą ar paskaitą. Ar reikia tiek ilgai kalbėti, kai programoje buvo laukiama dviejų pagrindinių kalbėtojų - anglų bei lietuvių kalbomis ir kaimynų sveikinimų, kurie neretai išsitiesia, kaip ir šių metų invokacija. Pagrindiniai kalbėtojai išlaikė saiką ir, nors nieko nenustebino, bet savo mintimis pakėlė klausytojų nuotaikas. Akademine dalis užtrūko valandą ir tris ketvirčius, o meninė dalis - nepilną valandą. Per tris

(Nukelta į 4 psl.)

SAVAITINĖ POLITIKOS

Priešvalga

Doleris neturėtų daugiau kristi, bet ar jis tai žino?

- Susitarimai Paryžiuje.

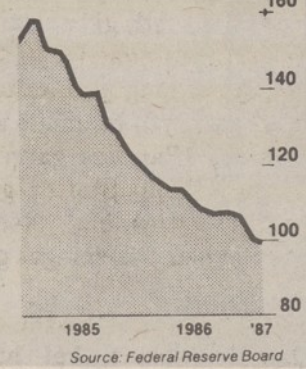
Sėdant rašyti šias eilutes akcijų vertės vidurkis buvo nukritęs 25 punktais. Tai geras ženklas vasario 21-22 d. šešių ūkiniai pajėgiausių pasaulio valstybių konferencijos nutarimui, kad dolerio vertė jau yra pakankamai nukritusi ir tolimesniam kritimui pasipriešins tų valstybių emisijos bankai. Mat kaip tik smarkus dolerio vertės kritimas buvo privedęs prie akcijų pabrangimo. Kai dolerio vertė buvo aukšta, spekuliantai pirkė dolerius ir laikė juos bankuose, kur gavo aukštą nuošimtį. Kai nuošimčiai už paskolas sumažėjo, jau nebeapsimokėjo laikyti dolerių bankuose, vėliau savo kapitalą investuoti į akcijas, kurių kaina automatiškai pradėjo kilti. Aukšta - palyginus su kitom valiutom - dolerio kaina pabrangino JAV gaminius ir skatino jų piliečius atostogoms važiuoti į užsienį.

Jei anksčiau atskiros valstybės savo priemonėmis stengėsi reguliuoti savo valiutos

The Dollar's Fall

Value of the dollar against the currencies of 10 trading partners.

March 1973=100.

Source: Federal Reserve Board

vertę vienos, tai dabar laisvo ūkio valstybės tai bando padaryti kolektyviai. Taip 1985 metais JAV, D. Britanija, Japonija, Prancūzija ir V. Vokietija New Yorko Plaza viešbutyje sutarė, kad dolerio vertė buvo per aukšta ir kad ją reikia numušti. Geriausias tam būdas būtų Vakarų Vokietijos ir Japonijos ūkio atkūtinimas taip, kad jos daugiau išleistų savo viduje ir jų eksporto pertek-

lius sumažėtų. Taip, pavyzdžiui, 1986 m. Japonija išvežė 80 bilijonų dolerių vertės gėrybių daugiau negu importavo. Vokietija turėjo apie 50 bilijonų dolerių perteklių, o JAV 170 bilijonų dolerių prekybos deficitą. Krentant dolerių vertei JAV tikėjosi padidinti savo eksportą. Tos viltys kol kas dar neišpildė. Joms įsikūnyti reikia ilgesnio laikotarpio.

Faktinai dolerio vertė nėra labai smarkiai kritusi. Jo vertė dabar - palyginus su kitom valiutom - yra maždaug 1973 metų lygyje. Ji buvo daugiausiai pakilusi 1985 m. pradžioje (žiūr. lentelę), kada Reagano ūkinė politika buvo davusi daugiausiai vaisių. Kadangi Japonija ir V. Vokietija nepasėkė JAV pavyzdžiu, neatkutino savo ūkio, jų valiutos vertė 'atsiliko', kad privedė prie dabartinės padėties. Dabar Vokietija pasižadėjo kitais metais sumažinti savo pajamų mokesčius, o Japonija diskonto nuošimtį numušė nuo 3% iki 2.5%.

Ar tos palyginti kuklios priemonės padarys norimos įtakos, šiuo metu dar sunku tikrai pasakyti. Dar daugiau numušti savo valiutą JAV-bėms nesinori, nes tai priverstų prie sparčios infliacijos atgaivinimo.

Zodelis dar apie tarptautines priemones stabilizuoti padėtį. Kaip minėjom, pirmąjį nutarimą apie dolerio vertės numušimą padarė penkios didžiosios valstybės Dabarjos sutarė į Paryžių pakviesti dar Kanadą ir Italiją. Paskutiniosios buvo vengiamos todėl, kad ji chroniškai pergyvena vyriausybės krizę.

Prieš kalbant visoms septyniom kartu, į privatų posėdį susirinko penkios didžiosios atskirai. Tai papiktino italus ir jie nutarė Paryžiaus konferencijoje nedalyvauti. Tai maža bėda, nes faktinai viskas priklauso nuo JAV, Japonijos ir V. Vokietijos sutarimo. Jos pajėgiausios ūkiniai valstybės ir gali padiktuoti savo valių likusiam pasauliui. Jų visų trijų ūkis šiuo metu auga palyginti labai lėtai. JAV kiek sparčiau apie 3%, Japonijos apie 2.5%, V. Vokietijos apie 2%. Jei paskutiniosios dvi daugiau išvežtų gėrybių iš kitų valstybių, nebūtina JAV, jos pagyventų pasaulinę apyvartą nuo kurios priklauso JAV ūkis.

Kokios yra JAV ūkio perspektyvos? Jei Paryžiaus susitarimas pasirodys veikias - tai paaiškės per tris penkis mėnesius - perspektyvos laikomos geromis. In-

Iš kitos pusės

Gorbačiovas kalba apie reikalą pagerinti sovietinį ūkį. Kaip tai atrodo praktiškai? Štai GIMTASIS KRAŠTAS vasario 5 d. Nr. didelėm raidėm paskelbė KOKYBĖ KONTROLIUOJA VALSTYBĖ. Vilniaus grąžtų fabrike įvesta dar viena biurokratinė instancija: valstybinis priėmimas. Joje dirba 8 žmonės, kurie pakartotinai patikrina produkciją. Tokia pat kontrolė nuo š. m. sausio 1 d. įvesta dar 41-oje Lietuvos TSR įmonių. Atseit, dar per 300 papildomų pareigonių!

Anot G. K.:

"Planinis ūkis yra efektingiausias. Jo dėka neturime nedarbo ir turime tolygų, nesustojančią ekonomikos kilimą visose sferose. Tačiau ir mes pagaminame ir šlamšto, ir žemos kokybės produkcijos."

Kiek to šlamšto pagaminama. sausio 30 d. praneša KOMJAUNIMO TIESA. Joje skundžiamasi, kad nėra gerų batelių vaikams. Pasirodo — jie taip išplanuoti. Pagalvota net apie jų... meninę išvaizdą: jai pritarimą davė Vyriausiojo meno vadovo pavaduotoja Z. Dailidienė, nors korespondentės paklausta prisipažino: "Teisybė, linkio vietoje jie beveik nesilanksto". Korespondentė tęsia:

"Mikroporinė guma, kuri šiuo metu naudojama batų padams, pati savaime nelanksti, be to, vaikiškam bateliui ji per stora. Žinoma ją galima padaryti plonesnę. Tačiau storis atitinka valstybinio standarto reikalavimus, todėl gamybininkai jos ir neplonina. Siūti vaikišką batelį jiems ir taip nepelninga, o padui paploninti dar reiktų papildomų darbo sąnaudų."

Nepadeda batui ir kietas, storas vidpadis, bet kaip tik tokio reikalauja standartas. Dar blogesnės užbaigimo detalės. Jos visai neatitinka pėdos priekinės dalies ir užkulnio formos.

Su tokiais bateliais žurnaliste Bronė Vainauskienė nuėjo pas gydytojus. Vyriausias ortopedas traumatologas Vladas Beniuševičius patvirtinęs jos nuojautą, kad pėdos, kaip žmonių charakteriai, būna skirtingos. Kita gydytoja autoritetingai paskelbė, kad tokius batus nešioti nesveika. Savo penkių ilgiausių skilčių straipsnį žurnaliste baigia:

"Demagogija ir abejingumas dažnai lydėje mane, kai po kruopelytę rinkau šiuos faktus, įtikino, kad pažvelgti į pasaulį naujai (kaip ragina Gorbačiovas — vm), įnešti savo indėlį į visuomenės atsinaujinimo procesą neskubama."

Ryškiau kaip tos surinktos 'kruopelytės', tikrą padėtį nušviečia jos straipsnio pradžioje minimas anekdotas. Kad jį suprasti turiu priminti, kad sovietams ką tik okupavus Lietuvą, mūsų miestuose atsirado rusės ir kaimynės baltgudės 'katiušos' atvažiavusios čia su bulviniais maišais apsipirkti. Dabar, beveik po 50 metų sovietų šeiminkavimo ir svieto lyginimo planas išpildytas — baltgudės jau gąsdina savo vaikus: "jei būsi negeras, tau nupirksiu lietuviškus batus".

(vm)

A. KAIRYS — DRAMOS KONKURSO LAUREATAS

Lietuvos Krikščionybės jubiliejaus komiteto paskelbto dramos konkurso

filiacija, atrodo, pasiliks maža, nepaisant naftos kainų pakėlimo. Nuošimčiai už ilgalaikes paskolas namams išigyti liks kurį laiką dabartiniam lygyje, o gal net kiek pradžioje kris, o vėliau nežymiai pakils. Užsienis ir toliau stengsis savo laisvus kapitalus pirmiausia investuoti JAV-bėse. Žinoma, daug kas priklausys ir nuo tolimesnės pačių JAV-bių ūkinės politikos. Demokratų kontroliuojamas Kongresas gali bandyti pakelti muitus ar kitaip pradėti varžyti importą. Reikia atsiminti, kad šiuo metu tarptautinis ūkinis gyvenimas yra taip tarpusavyje susipynęs, kad tokios priemonės gali lengvai privesti prie tarptautinės depresijos, jei ne krizės.

jury komisija — pirm. Česlovas Grincevičius, sekret. Živilė Numgaudaitė - Šilgalienė, nariai Nijolė Martinaitytė, prof. dr. Bronius Vaškelis ir Zita Kevalaitytė-Visockienė savo posėdyje 1987 vasario 22 d. iš atsiųstų veikalų daugumą balsų nutarė premijuoti Krivaičio slapyvardžiu pasirašytą 5 v. dramą "Krikšto vanduo". Atidarius voką paaiškėjo, kad šio veikalo autorius yra Anatolijus Kairys. Premijos dydis — 3000 dol.

A. Kairys yra žinomas dramaturgas, beletristas ir petas laimėjęs daug draminių veikalų ir romanų konkursų.

COLOR MIXER TRAINEE

Major flag mfr's in need of a detail-oriented indiv. to learn the art of color mixing for our silk screen operation. Rapid growth potential for the right person. Good benefits pkg. Cal for appt. 201-481-4574.

FABRIC ART, LTD.

DIVISION OF ANNIN

HARRISON, N. J.

Equal Opportunity Employee M/F (6-8)

Malonial kviečiame Jus dalyvauti Lietuvos 600 m. Krikščionybės Jubilajuje Romoje 1987 m. birželio 24 d. Iki liepos 2 d.

PROGRAMA:

Popiežiaus Jono Paulio II audiencija su lietuviais. • Šv. Tėvo sekmadieninės mišios ir arkiv. Jurgio Matulaičio beatifikacija. • Mišios Šv. Jono Laterno bazilikoje. • Mišios 12 apaštalių bazilikoje. • Lietuvių chorų pasirodymas. • Lietuvių akademija. • Bufetas Sant'Angelo pilyje.

KAINA: (iš Čikagos 1 asmeniui)

Hilton	\$1530.00
Sheraton/Boston	\$1375.00
Polo	\$1310.00
Michelangelo/Grand	\$1255.00
Nordland	\$1090.00

Skrendant iš Los Angeles — pridėti \$150.00 prie kainos.

Skrendant iš Bostono, New Yorko ir Toronto — nuimti \$50.00 nuo kainos.

Šios kainos neįskaito \$13.00 aerouosto mokestį. Kainos gali keistis pagal dolerio vertę.

Į šią kainą įeina:

Lėktuvo bilietas • 7 naktys viešbutyje (nakvojant dviese kambarėje) • (Continental) pusryčiai kasdien • „Hospitality Desk“ • Lagaminų nešiojimas • Visas susisiekimo išlaidas pagal planą • Bilietas dėl bufeto Sant'angelo pilyje.

Dėl informacijos skambinkite Reginal Krutulytel (312)

436-5566 arba „toll-free“ 1-800-331-3903, arba tiesiai agentui, kuris yra Jums arčiausias:

Romas Kezys
c/o Vytis International
2129 Knapp St.
Brooklyn, NY 11229
(718) 769-3300

Alex Lauraitis
c/o American Travel Service
9727 S. Western Ave.
Chicago, IL 60643
(312) 238-9787

Danguole Majauskas
c/o Comtraage, Inc.
9265 Overdale Lane
Brighton, MI 48116
(313) 229-6024

Audrone — Jūrate
c/o Audra Travel Corp.
1573 Bloor St. West
Toronto, Ont. M6P 1A4
CANADA
(416) 532-8772

Mrs. Zalatoris
c/o Travel Advisors, Inc.
1515 N. Harlem Ave.
Suite 110
Oak Park, IL 60302
(312) 524-2244

Romas Kezys siūlo vienos savaitės ekskursiją per Vokietiją ir Šveicariją.

Alex Lauraitis siūlo dviejų savaitių ekskursijas į Vokietiją ir Šveicariją, į Austriją, Budapeštą ir Jugoslaviją, ir vienos savaitės ekskursiją Italijoje.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA (USPS 157580)

POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscrip-
tion per year \$17.00. Single copy 35 cents.Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiro nu-
merio kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais
ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomone • Nespaus-
dinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų
turinį ir kalbą redakcija neatsako.

SKUODIS PALEISTAS IŠ LAGERIO

JAV Valstybės departamentas patvirtino žinią, kad vasario 5 iš sovietų lagerio buvo paleistas Amerikos pilietis Vytautas Skuodis. Skuodis š. m. sausio mėn. baigė 7 metų terminą Mordovijos griežto režimo lageryje ir būtų pradėjęs 5 metų tremties bausmę.

Kitas šaltinis praneša, kad Skuodis buvo iškeltas iš traukinio Chelyabinske, pakeliui į tremtį Magadane tolimuose rytuose, ir perkeltas į spygliuota vieta užgrotuoto lango vienuotę. Jis ten buvo laikomas dvi savaites, kartais negaudamas maisto 24 valandas, prieš tardymą, kurio metu iš jo buvo reikalaujama prisipažinti kaltu.

Skuodis atsisakė pasirašyti kaltės prisipažinimo tekstą, kuriame kartu buvo reikalaujama pasižadėti niekad nedalyvauti antisovietinėj veikloj. Toks tekstas yra pakišamas daugumai paleidžiamųjų. Galų gale, Skuodis pasirašė, sąžinei leidžiant, pakeistą tekstą.

Grįžtant į namus, Skuodis aplankė Amerikos ambasadą Maskvoj, kur jis vėl išreiškė norą emigruoti su šeima į JAV-bes. JAV valdžia pripažįsta Skuodžio JAV pilietybę. Jis gimė 1929 kovo 21 Chicagoje ir grįžo 1930 m. su šeima į tada nepriklausomą Lietuvą.

Kai Skuodis buvo suimtas 1980 m. JAV reguliariai prašė sovietų leidimo savo konsulatui jį aplankyti. Sovietai vis neleido JAV konsulatui susisiekti su Skuodžiu ir dėl to JAV griežtai užprotestavo.

Vasario 17 dieną, JAV delegacijos deputatas Sam Wise prabilo į susirinkusius Helsinkio baigiamojo akto signatarus Vienoje apie dvigubą pilietybės klausimą, iškeldamas Skuodžio atvejį: "Vytautas Skuodis yra kitas pavyzdys turinčio dvigubą JAV-sovietų pilietybę žmogaus, kuris nori keliauti į JAV-bes. Nors gimė JAV-bėse, jam neleidžiama palikti TSRS.

Bet mes džiaugiamės vėliausiomis žiniomis, kad jis buvo paleistas iš lagerio, kur jis atliko bausmę dėl religijos laisvės įgyvendinimo pagal Baigiamąjį aktą."

Skuodis buvo žinomas mokslininkas, kurio biografija pateko net į Mažąją lietuviškąją tarybinę enciklopediją ir kurio straipsniai buvo atspausdinti moksliniuose žurnaluose.

Kaip geologas, Skuodis dirbo hidroelektrinius projektus ne tik Lietuvoj, bet Latvijoje ir Sibire. Nuo 1969 m. dėstė Vilniaus universitete. Ten jis įkūrė ir gamtos apsaugos ratelį.

1979 m. lapkričio mėn. kratos metu pas jį bute rasta jo parašyta mokslinė studija Dvasinis genocidas Lietuvoje. Jam įstojus į Lietuvos Helsinkio grupę ir Tikinčiųjų Teisėms Ginti Katalikų Komitetą, Skuodis netrukus buvo atleistas iš docento pareigų Vilniaus universitete už "amoralų elgesį".

Skuodis buvo suimtas 1980 sausio 9 ir nuteistas 1980 gruodžio 22 septyneriems metams griežto režimo lageriu ir penkeriems metams Sibiro tremties pagal LTSR baudžiamojo kodekso 68-1 straipsnį už "antisovietinę agitaciją ir propagandą". Skuodis buvo kaltinamas tuo, kad sistemingai klausėsi užsienio radijo laidų, kad dalyvavo perspektyvų ir Alma Mater leidime, kad parašė veikalą Dvasinis genocidas Lietuvoje, kad rašė "šmeižikiškus" pareiškimus Helsinkio baigiamojo akto signatarams, ir pan.

Kai Skuodžio žmona protestavo vyro neteisiningą įkalinimą aukštiesiems sovietų pareigūnams, Skuodis buvo patalpintas į karcerį į dviem mėnesiams su sumažintu kiekiu maisto.

Skuodis lageryje reguliariai skelbdavo bado streikus prieš tautos ir kitų žmogaus teisių pažeidimus okupuotoj Lietuvoj.

(LIC)

Prisimenant dr. Jono Basanavičiaus laidotuves...

Alfonsas Koncė

Dr. Jonas Basanavičius mirė 1927 m. vasario 16 d. naktį, iš penktadienio į šeštadienį. Žinia pasiekė Kauną priešpieť šeštadienį ir radio bangomis tuojau apie tai sužinojo visa nepriklausoma Lietuva. Apie 3 val. sužinojome, kad Lenkijos vyriausybė sutikusi įsileisti delegaciją, berods 10 asmenų, iš nepriklausomos Lietuvos į dr. Jono Basanavičiaus laidotuves Vilniuje. Tam tikslui lenkų traukinys būsiąs patiektas prie Vievio sekmadienį, 8 val. ryto.

Si žinia sujūdino krašto vadovaujančius asmenis, ypatingai politines ir kultūrines organizacijas: parinkti delegatus, paruošti vainikus bei prie jų užrašus, o gal ir sauja laisvos Lietuvos žemės. Vyriausybės parodymu Kaune buvo paskirtas specialus traukinys delegatams, išeinąs anksti rytą 6:30 val. į Vievi, kur jie persės į lenkų traukinį Vilniun. Ten jie atiduos aukščiausią pagarbą Lietuvos brangiam patriarchui, kuris mirė savo, Lietuvos žemėje. Tragika ta, kad ji tebevaldoma svetimųjų.

Dr. Jonas Basanavičius buvo Lietuvos Studentų Tautininkų Korp! Neo-Lithuania garbės narys, todėl neolituanai ypatingai susirūpino, kaip gražiau ir nuoširdžiau atiduoti jam paskutinę pagarbą žemiškoj kelionėj. Tuo metinis Neo-Lithuanijos valdybos pirmininkas paskambino man į korporacijos rūmus, kur aš, kaip valdybos sekretorius, gyvenau dar tebevykstant statybai, kad tuojau būtų sušauktas valdybos posėdis.

Tuojau atvyko pats pirmininkas J. Kiaunė ir kiti valdybos nariai: J. Ciburas, P. Variakojis ir K. Rimkus, bei dvi iš Filiae Lithuania - J. Kazakaitytė ir I. Butkevičiūtė.

Delegatu į laidotuves išrenkame Juozą Ciburą, buvusį vilnietį. Visi kiti atliko savo uždavinius - parūpintas kaspinas ir įrašyti pagarbos žodžiai. Parūpinti didelį vainiką apsiėmė minėtos filijos. Jos, kadangi abi gyveno labai arti geležinkelio stoties, apsiėmė ir pristatyti paruoštą vainiką sekmadienio rytą į stotį ir perduoti jį mūsų delegatui. Laiko nebuvo daug, reikėjo skubėti.

Atlikę savo paskirtis laukėme kas bus gedulo reikalu skelbiama ir daroma šiandien, šeštadienį, ar rytoj - sekmadienį. Liūdėjo Kaunas, liūdėjo visa Lietuva. Liūdesį tarytum stiprino ir pati gamta - stiprus šaltis ir daug pripustyto sniego.

Vakare dangus buvo labai giedras. Paprastai, sutemus Kaunas tiesiog uždavo įvairiais parengimais, bet šian-

dien visa tai, net teatrui, prisitaikė liūdesiui. Reikia manyti, kad daugeliui ši gedulo naktis buvo nerami ... įvairūs apmąstymai, Vilnius, jo kraštas, likimas ...

Nerami naktis buvo ir man, vis rūpėjo, kaip tom filijom sekasi su vainiku. Ir anksti rytą nusprendžiau eiti pasitikrinti, gi tuo pačiu išleisiu ir delegaciją, pažiūrėsiu kiek daug jų bus tenai. 5:30 val. ryto žengiu iš Korp pastato (Parodos gatvė 22) ir pakalnėje, Stoties gatve skubu stoties link. Neapsakoma tylą. Tik sniegas girgžda po kojom.

Liko 25 minutės iki traukiniui išeinant, kai buvau prie filijų buto durų. Pabarbenau truputį, palaukiu - niekas neatsiliepia. Barbenu antrą kartą - tylu. Apsidžiaugiau: tai jos jau stoty! Dėl visa ko dar kartą smarkiai pabeldžiau ir sukausi eiti, kai sujudėjo lango užuolaida. Pamačiusios mane jos tik sušuko: 'O, Jėzau, Marija! Vainikas negatavas!' Vainiko galai nesujungti, kaspinas nepiristhas ... Jos greitai taisė, pešiojo, rišo, trypinėjo ir kuo labiau skubėjo - tuo labiau nesisekė. Gi aš tik raginu - greičiau, duokit čia man, beliko vos 6 minutės iki traukinio išėjimo! Pagriebiau vainiką iš jų ir kiek galėdamas lekiu į stotį. Stotyje pilna žmonių. Siurkščiai prasisksverbui pro publiką ir tiesiai su vainiku į platformą bet ... traukinys jau slenka į tunelį. Bemačiau tik vagono galą ... Koks baisus dalykas! Mūsų mylimas, brangus garbės narys neturės net jo mėgiamiausios jaunuomenės vainiko ... iš laisvojo krašto ... Kokia tragedija! Perpylė prakaitas ... Ne! Taip negali būti!

Skubu greitai į stoties kiemą. Ten stovi bent keli taxi. Pribėgu prie vieno ir prašau greitai važiuoti į Vievi, pavyti delegatus - kiek reiks užmokėsiu. Atsisakė. Esą per daug sniego, šaltis ir t.t. Kitas taxi žmogus irgi atsisakė, o trečias nei kalbėt nenorėjo. Bėgu greitai vėl į stotį, tiesiai pas stoties viršininką, paaiškinu problemą ir prašau, kad leistų lokomotyvą į Vievi, pavyti delegatus. Atsakymas buvo trumpas: jis supranta reikalą, bet be Ruožo Viršininko leidimo jis negalys to padaryti. Paaiškina, kad ruožo viršininkas yra inž. Vytautas Vileišis, gyvenąs šalia stoties valdiškame name. Skubu greitai ten galvodamas, kad jis - Neo - Lithuania filisteris - atsimins mane iš susirinkimų ir bendrų posėdžių, geras žmogus, gal pagelbės. Gerokai pasibeldus prie durų, prikeltas iš miego inž. V. pasirodė dar naktiniame apdare. Atpažinęs mane įsilei-

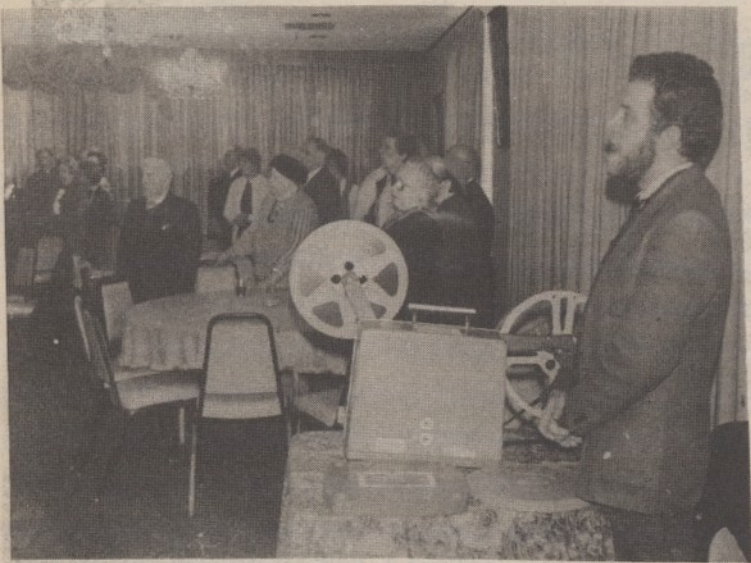
do vidun, klausdamas kas atsitiko. Parodžiau vainiką, greitai paaiškinau nelaimę ir prašiau leisti lokomotyvą į Vievi. Jis suprato reikalą, tačiau pagelbėti negali, nes stotyje esąs tik vienas lokomotyvas, kuris dabar yra remontuojamas garaže. Be to, jeigu ir būtų tvarkoje, reikėtų mokėti 1,400 litų. Prašiau paleisti 'dreziną' (mažas vežimėlis, elektra varomas, bėgiamas tikrinti ir greitai lekia). Bet ir to neįmanoma gauti - tikrina ruožą prie Sauslių! ...

Staiga man šovė į galvą mintis, kad jo pusbrolis dr. Juozas Vileišis yra Aleksote Aviacijos Stabo gydytojas. Jis irgi Neo-Lithuania filisteris, taigi - kolega. Gal jis paveiks stabo viršininką, kad leistų lėktuvu nuskraidinti vainiką į Vievi. Inžinierius paabejojo, ar iš to kas išeis, bet bandyti galima. Ir jis tuojau paskambino į stabą daktarui, bet tas vis neatiliepia - negalima prikelti. Siūlau skambinti pačiam stabo viršininkui, bet neturime telefono numerio. Griebėme telefono knygą, ieškojom, vartėm, bet ir čia nesisekė rasti. Sutarėm skambinti į telefono centrinę.

Taip mums besikubant, kažkas pasibeldė į duris ir - negi stebuklas! Kaip iš dangaus - daktaras Juozas Vileišis, kurio mes taip labai ieškojome. Ir kaip čia dabar, taip anksti? O jis paaiškino, kad jis su visais kitais užgaiso Karininkų Ramovėje ir sugalvojęs aplankyti pusbroli. Kalboms nėra laiko. Greitai, parodęs vainiką, paaiškinu reikalą ir abu prašome, kad jis skambintų stabo viršininkui, gelbėtų padėti, nuskraidintų vainiką į Vievi. Ir tai reikia padaryti labai greitai. Daktaras, sujaudintas įvykio, greitai susisieks su viršininku, paaiškino susidariusią padėtį. Stabo viršininkas iš sykio abejojo, ar tokiam šaltyje pavyks užvesti motorą, bet prašomas nusileido: 'Gerai! Atneškite vainiką, lakūnas lauks prie stabo durų!'

Nieko nebelaukdami mudu su daktaru griebėme vainiką ir pasileidome sniego takeliu į lieptą per Nemuną ties Aleksotu. Skubėjome. Laimingai nugalejome siaurą lieptą ir statų kalną į Aleksotą. Prie stabo durų jau laukė mūsų lakūnas ir vainiką paėmęs nuėjo į angarą. Beskubėdami įkaitę, dabar stovėjome virpėdami dideliame šaltyje, nežinodami, ar lakūnui pavyks užvesti motorą. Kiekvienas motoro suurzgimas skrodė mūsų jausmus. Pagaliau motoras pradėjo smarkiai užti, lėktuvas pakilo ir dingo erdvėje.

(Nukelta į 4 psl.)

Raimundas Lapas trumpai paseka filmo — Gyvenimas Nepriklausomoje Lietuvoje kilmę ir dabartinį stovį.

V. A. Račkausko nuotr.

Minėjimai, minėjimai...

(Atkelta iš 1 psl.)

valandas praveisti tokį reikšmingą lietuviams minėjimą, gal ir yra normalu, nors visad atsirastų kitaip galvojančių.

Tą pačią — Vasario 16-ąją dieną suruoštame minėjime Jaunimo centro kavinėje, visą programą atliko Kristijono Donelaičio mokyklų mokiniai, vadovaujami inspektorės Reginos Kučienės. Minėjimo programa daugiau tiko mokyklai, kaip visuomenei. Kavinėje patalpa buvo pilnai užpildyta vaikų, jaunų tėvų ir senelių bei vyresniųjų lankytojų. Jaunajam muzikui Dariui Polikaičiui akordeonu pritariant visi padainavo lietuviškų dainų.

LB Marquette Parko apylinkės valdyba vienu šūviu bandė nušauti du zuikius: suruošė minėjimą, o po to ir apylinkės lietuvių susirinkimą. Viskas vyko LB soc. reikalų pastogėje, soc. reikalų tarnybos raštinėje, nes Seklyčioje veikė valgykla. Sunkiai buvo sutalpinti visi atsilankiusieji, nors jie ir neviršijo šimtinės. Invokaciją sukalbėjo kun. K. Kuzminskas, sugiedotas himnas, pagerbti savoriai kūrėjai. Kalbėjo Povilas Vaičekas, prieš 8 metus su šeima atvykęs į šį kraštą, buvęs Sibiro gulagų kalnys ir ten vykusio sukilimo dalyvis, pabėrė minčių apie gyvenimo sąlygas, nusiteikimą ir pasitikėjimą Aukščiausiuoju. Ten jie tiki ir kovoja už savo krašto išlaisvinimą ir žmogaus teisių bei tikėjimo laisvės atstatymą. Meninę dalį atliko jauna dainininkė Ramutė Kemežaitė, pritarė gitarą, padainavusi kelias dainas, Vytas Laniauskas, paskaitęs porą eilėraščių ir Apolinaras Bagdonas savo kūrybos.

Apyl. pirm. Galežius įteikė per švietimo tarybą Lietuvos Fondo ir LB pridėtą paramą Kr. Donelaičio ir Marquette Parko lit. mokykloms. Čekius priėmė ir padėkojo Kr. Donelaičio lit. mokyklų direktorius Julius Širka ir Marquette Parko

parapijos lit. klasės vedėja Prapuolenienė.

Lietuvių Fondo lit. mokykloms skirta parama per švietimo tarybą, įteikiant čekius, nėra pakankamai įteikėjų išryškina ir susirinkimo dalyviams lieka neaišku kokią dalį duoda Lietuvos Fondas ir kiek prideda LB švietimo taryba. LB apylinkių vadovai turėtų visa tai ryškiau įvykdyti.

* * *

Po minėjimo ir trumpos pertraukelės, daliai žmonių išėjus, buvo pradėtas apylinkės susirinkimas, kuriam pirmininkavo Juozas Polikaitis, o sekretoriavo Jadvyga Penčylienė. Išklaušyti ir priimti pranešimai. Į naująją apylinkės valdybą 2 metams išrinkti: Gelazius, V. Grėbliūnas, Ap. Bagdonas, M. Macevičienė, V. Šadauskas, o iš praeitų metų liko K. Likanderytė ir J. Levickas. Į kontrolės komisiją išrinkti: Garbenis, K. Juškaitis (abu iš praėjusių metų) ir D. Valentinitė.

Kalbėjo JAV LB Krašto valdybos vicepirm. ir social. reikalų komisijos pirm. Danguolė Valentinitė, pažymėjusi vyr. amžiaus žmonėms pagalbos reikalingumą ir šių namų išgyjimo bei pritaikymo vargus. Dėkojo visiems rėmėjams ir taukininkams, savo skatiku ir darbu prisidėjusiems prie šių namų išgyjimo. Pritaikymo ir atnaujinimo darbams vadovavo Liudas Šimaitis, paaugęs šimtus darbo valandų. Iš savo pusės L. Šimaitis išvardino 5 pagrindinius talkininkus: M. Mikutaitį, J. Miežinską, V. Vaitkevičių, S. Naujoką ir S. Daulį. Charakteringa, kad nė vienas iš jų negyvena Marquette Parke, bet daug prisidėjo prie namų įrengimo.

Seklyčioje veikia valgykla, pensininkams duodama nuolaida. Namų vadovybė spaudžia 25,000 dol. privatiems asmenims skolos, kurias reikia greitu laiku grąžinti. Reikėtų padaryti aukų rinkimo vajų ir atsipalaiduoti nuo privačių skolų.

Taip pat kalbėjo ir Vidurio Vakarų apygardos pirm. Birutė Vindašienė. Deja, nebaigus susirinkimą turėjau skubėti į Tautinius namus, nes turėjau kitus išpareigojimus.

Apie Korp! Neo-Lithuania ruošta minėjimą, manau, bus parašyta atskirai, tik noriu pasidžiaugti parodytu spalvotu puikiu filmu iš 1938 metų Lietuvos įvykių. Jį turėtų pamatyti kiekvienas, ypač jaunimas.

Užsklandai

Gražu, kad Chicagos ir apylinkių lietuviai ruošia Lietuvos valstybės atkūrimo minėjimus, tik negerai, kad toje pačioje ir dar negausioje apylinkėje yra ruošiami du minėjimai. Reikėtų organizacijoms susifarti ir toje pačioje vietoje ruošti tik vieną minėjimą, paliekant aukotojams laisvą valią, kuriam veiksmui auką skirti. Kol nebus susitarta dėl aukų rinkimo būdo, nebus prieita ir prie vieno minėjimo. Daugelyje vietų minėjimai ir aukų rinkimas vyksta bendru sutarimu, paliekant aukotojo apsisprendimui, kuriam veiksmui auką skirti.

Aplamai, visi minėjimai praėjo gražiai, su iškilmingomis pamaldomis, vėliavų būriais, akademijomis ir meniniais pasirodymais. Nepatiko, kai bažnyčioje prieš didįjį altorių išsikiuoja miškas vėliavų su būriu palydovu ir užstoja kunigą ar vyskupą, atnaušaujantį šv. mišias. Ar nevertėtų vėliavas sukcentruoti prie šoninių altorių ir palikti stovuose, kaip daroma salėje. Palydovų nuolatinis keitimasis išblaško maldininkų dėmesį ir drumsčia bažnyčios rimtį. Vėliavos priduoja iškilmingumą ir nuo jų nereikėtų atsisakyti, tik apgalvoti, kaip geriau jas panaudoti.

VAIZDAI IR ĮVYKIAI LIUDIJA

Korp Neo-Lithuania vasario 16 d. akto sukaktį šiais metais gražiai ir originaliai minėjo Chicagoje, Liet. tautiniuose namuose, vasario 22 d., dalyvaujant korporantams ir svečiams. Minėjimą pradėjo ir dariniai pravedė Vytas Plioplys, padalinio pirmininkas. Paskaitą — Dr. Jonas Basanavičius ir Lietuvos Nepriklausomybės aktas, skaitė Antanas Juodvalkis.

Antroje minėjimo dalyje buvo parodytas spalvotas filmas: "Gyvenimas Nepriklausomoje Lietuvoje 1936-1940 m." Šis filmas esąs sudarytas iš anų metų vadinytų savaitės įvykių kronikos gabalų. Šios kronikos filmuotojas tarp kitų buvo JAV lietuvis Kazys Motuzas, o nūn perfilmuotas ir čia rodomas filmas sudarytas K. Matuzo ir Raimundo

DR. JONO BASANAVIČIAUS LAIDOTUVES

(Atkelta iš 3 psl.)

Daktaras tuoju paskambino inžinieriui V., kad šis praneštų Vievio stoties viršininkui, jog atskrendas lėktuvas numes vainiką ir delegatui, jei jau būtų išlipę, tegu jo palaukia.

Beliko tik laukimas, kad sužinotų, ar dar nebuvo pavėluota. Laukimo momentas buvo gerai, gerai kartus.

Bet ilgai laukti nereikėjo. Suskambėjo telefonas ir inž. Vytautas Vileišis pranešė gavęs žinią iš Vievio, kad vainikas laiku pasiekė delegatus ir jie jau yra pakelyje į Vilnių.

Koks buvo mūsų džiaugsmas — šiandien sunku įsivaizduoti. Tiesiog nežinojom kaip reaguoti. Spaudėm viens kitam ranką, apsikabinę pasibučiavom ir dėkojom viens kitam už jautriai atjautą garbės reikalą. Ir šis įvykis taip aiškiai parodė, kiek taurūs šie Vileišių asmenys! Ir ta proga norisi pasakyti, kad Vileišių gūžta yra kilusi nuo Pasvalio, Panevėžio, vėliau Biržų apskrity — yra ypatinga. Antropologiniu atžvilgiu — visi dailiai nuauge, aukšti, balansuoti charakterio, nuoširdūs, protingi patriotai, geri žmonės. Garšis inž. Petras Vileišis sta-

tytinas šalia dr. Basanavičiaus su realiais darbais.

Su dr. Juozu Vileišiu teko vėl susitikti po kokių 4 metų, jau Panevėžy. Jis ten buvo miesto gydytojas. Per vienas atostogas, susitikęs jį ten, tarp kitko paklausiau, ar jis negalėtų kokią sekmadienį atvykti į mano tėviškę Rėklių kaimą, pradžios mokykloje pakalbėti kaimo žmonių iš medicinos. Jis mielai sutiko. Sutartą sekmadienį pažadą išpildė. Atsivežė žmogaus kūno, ir bendrai organizmo, įvairių paveikslų. Iš apylinkės žmonių buvo pilna salė. Jis jiems rodė, aiškino. Kaimo žmonės tai buvo nepaprastas įvykis, pirmas toks visoj plačioj apylinkėj, o gal ir visoj Lietuvoj.

Kas atsitiko su dr. J. Vileišiu užėjus rusams komunistams — galima suprasti: buvo išvežtas ir negrįžo. Inž. Vytautas Vileišis, kurį laiką susisiekimo ministeris, mirė 1937 metais Kaune.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

TOOL REPAIR Person needed to repair all lines of power tools. Experience desirable, but not necessary. Excellent benefits and working conditions. Call Black & Decker for appointment, 203-795-3583. E.O.E. M/F. (8-11)

MILLING — & Drilling machine operator & machine shop bench hand. Must be able to work from blueprints & be familiar with hand tools. Looking for a place to learn & grow. National packaging machinery manufacturer, all paid benefits. Call 201-857-1500. (3-9)

ARCHITECTURAL
MILLWORK
MUTUAL DESIGN
Experienced cabinet makers. 10 yrs. min. exp. Top wages paid & benefits. Call JIM 617-442-8656. (6-8)

LE XXXVII TOMO PASTEBŲ KLaidų ATITAIŠYMAS

PSL.	SKILTIS	EILUTĖ	ISSPAUSDINTA:	TURI BŪTI:
6	I	5 iš a.	Domas	Donatas
25	II	6 „a.	Lietuvių	Devenių
54	I	24 „a.	mėnulio	mėnulio
74	II	16 „v.	valdybą	tarybą
101	I	15 „v.	v-bos	krašto v-bos pirm. ir
130	I	11 „a.	1972	1971
158	I	15 „v.	1992	1989
158	II	27 „a.	lonų	ionų
160	I	25 „v.	1924	(išbraukti)
211	II	6 „a.	negarsinis	garsinis
212	I	15 „v.	I: 1936	1:
216	II	3 „a.	radioaktyviam	(išbraukti)
264	I	9 „v.	Eduardas	Edmundas
264	II	16 „v.	Jurgis	Juozas
285	II	2 „v.	F	G
296	I	19 „a.	Sraižys	Straizys
309	I	1 „v.	—	Pridėti g. 1934 VII 24 (ne 1924, kaip buvo duota XXXVI tome).
339	I	29 „a.	dr. P. Reklaitis	(išbraukti)
344	I	19 „v.	Kj Imenas	K. Almenas
414	I	28 „a.	1970	1979
418	I	18 „v.	Nabukov	Nabokov
448	I	8 „v.	11.000	1100
449	II	13-15 „v.	Pagyrė...	(išbraukti sakinį)
486	I	2 „a.	vedėjas	mokytojas
493	I	29 „v.	Mirė...	(išbraukti sakinį)
494	I	6 „v.	1983 išrinktas...	(išbraukti eilutę)
497	I	30 „v.	Nordost-Archiv 5	Schriftenreihe Nordost-Archiv 5
545	I	15 „v.	Algis	Algirdas
547	I	16 „v.	Šulpa	Žulpa
577	II	15 „a.	Lietuvoje	Žeimelyje
606	II	25 „v.	1941	1938
622	II	4 „v.	II	XI

Patariama įdėti į Lietuvos enciklopedijos 37-ąjį tomą. LE redakcija.

KŪRYBA IR MOKSLAS

'Ar galima nužudyti idėją?' Aurelija Balašaitienė

... Taip pasmerktas mir-
tį klausė Devin Milford, pa-
grindinis kontraversinio fil-
mo "Amerika" veikėjas, fil-
me pavaizduotas kaip prieš
Amerikos sovietinę okupa-
ciją buvęs kandidatas į
Amerikos prezidentus, vė-
liau politinis kalnys ir pa-
galiau, nugalėjęs jį ilgus
metus kankinusi baimė,
tapo simboline rezistencijos
figūra. Keturiolika valan-
dų užsitęsusi televizijos
programa bandė pavaizduo-
ti įsivaizduojama Amerikos
gyvenimą po dešimties so-
vietinės okupacijos metų.
Tai daug dramatiško ele-
mento turintis filmas, ku-
riame kai kurios be reika-
lo išstetos scenos dar jų įve-
dimas be pateisinamo veik-
smo, taip pat su neaiškio-
mis spragomis, stokoja gi-
lesnio sovietinės okupaci-
jos nuotaikų pažinimo. Ta-
čiau pats finalas siūlo gan
aiškiai išvadą, kad fizinė
jėga negali sužlugdyti idė-
jos ir pavergti žmogaus
dvasios.

Veiksmas prasideda vidu-
rio Amerikoje, žiūrovą su-
pažindinant su plačios ir
kadaise labai įtakingos Mil-
fordų šeimos nariais. Jau
jie visi nuvargę, apskurę,
nervingi ir nelaimingi, nors
per ištisą filmą nėra paaiš-
kinta, kaip toji okupacija
buvo įvykdyta: ar tai buvo
pralaimėto karo padarinys,
ar vidaus revoliucijos išda-
va. Nors skurdas, vargas,
nerimas ir neaiškūs tremti-
niai, ant plyno lauko var-
gingose palapinėse apgy-
vendinti žmonės, buvo sis-
temingai rodomi, tačiau nie-
kur neteko pastebėti tokių
esminių "reformų", kaip
turto nusavinimas, valsty-
binių ūkių sudarymas, as-
meninio turto likvidavimas
ar religinės laisvės varžy-
mas. Kelis kartus kartojo-
si sausakimšai prikimšti juo-
dos rasės tikinčiųjų maldos
namai (neaišku, kokios ti-
kybos ar sektos), kurių re-
liginės giesmės aidėjo po
plačią apylinkę ir jų pasto-

rius sakė ilgą pamokslą, at-
sisveikindamas su savo baž-
nyčia, be baimės skelbdamas
apsisprendimą įsijungti į
rezistencinį judėjimą.

Nebuvo paliestas ir mies-
telių likimas, o didmies-
čių, ypačiai Chicagos, bu-
vo iš tolo parodoma panora-
ma, jau be automobilių, tik
su kariškais šarvuočiais ir
juodais oficialiais limuzi-
nais. Nors rezistencijos na-
riai buvo rodomi, tačiau nei
darbininkų padėtis, nei pro-
fesionalų likimas nebuvo
atvaizduoti, išskyrus idea-
listą negrą gydytoją ir psi-
chiatrinės ligoninės ekspe-
rimentus darančią komunis-
tę-gydytoją, jau valdišką
tarnautoją.

Sovietų valdžios atstovai
ne visai atitinka tą vaizdą,
kurį šiandieną mato Afga-
nistano pavergtieji ar Pa-
baltijo okupacijos liudininkai.
Su stipriu rusišku ak-
centu kalbantis KGB gene-
rolas Petras Samanovas
kurį laiką neva tai ištiki-
mai seka Maskvos nurody-
mus. Jis galėtų atstovauti
komunistinio elito stiliui su
brangiu šampanu, kaviaro
uždanga ir, žinoma, gražia
meiluže, kuri taip pat yra
persekiojamo Devin Milfor-
do žmona, jo dviejų sūnų
motina ir pasiekusi aukštos
pozicijos naujai sudaryto
"Heartlando" administraci-
joje. Semanovas yra beveik
simpatingas, o jo nusižudy-
mas po to, kai jo įsakymu
buvo iššaudyti visi kongre-
so ir senato nariai, nėra lo-
giškai nei psichologiniai pa-
grįstas. Atrodo, lyg jis ne-
būtų Kremliaus patikėtinis,
patenkintas savo karjera ir
gyvenimu kad ir okupuoto-
je Amerikoje, bet tik senti-
mentalus ir atgailą atlie-
kantis tolstojiškas rusas.

Antrasis sovietų valdžios
šulas, jaunas, išsilavinęs
prieš okupaciją eilę metų
gyvenęs San Francisco, puik-
iai kalbantis angliškai,
pulkinkas (vėliau pakel-
tas į generolus) Andrei De-
nisov yra lygiai taip pat pa-

Svečiai iš Vakarų Vokietijos, Clevelande ir Chicagoje rengiamų koncertų atlikėjai. Iš kairės pianistė dr. Raminta Lamsatytė, solistė Vilija Mozūraitytė ir smuikininkas Mykolas Kollars.

Daina, smuikas ir fortepijonas

Solistė Vilija Mozūraitytė
gimė Lietuvoje ir 1981 m. įsi-
kūrė Vakarų Vokietijoje.
Pianistė Raminta Lamsaty-
tė gimė Chicagoje. Nuo
1971 m. gyvena Vakarų Vo-
kietijoje. Smuikininkas My-
kolas Kollars gimė V. Vokie-
tijoje. Visi trys gyvena Ham-
burgo mieste. Visi trys daž-
nai koncertuoja ir yra gerai
pažįstami ne tik Vakarų Eu-
ropos, bet ir Šiaurės Ameri-
kos lietuviams.

Sol. Vilija Mozūraitytė,
gimusi 1962 m., penkerių
metų amžiaus pradėjo skam-
binti pianinu. Baigė Kauno
vaikų muzikos mokyklą.
Paskui mokėsi ir baigė Kau-
no J. Gruodžio aukštesniąją
muzikos mokyklą, chorvedy-
bos klasę. 1981 m. laimėjo
pirmąją vietą mokyklos vo-
kalistų konkurse. 1981 m.
užėmė antrąją vietą Lietu-

trauklus, beveik pasitarnau-
jantis rezistencijai, užsto-
jantis persekiojamąjį De-
viną ir draugaujantis su
"išrinktu" naujosios Ame-
rikos centrinės srities presi-
dentu Petru Bradford. Jo

(Nukelta į 6 psl.)

vos jaunimo chorvedybos
konkurse. Tais pačiais me-
tais su tėvais persikėlė gy-
venti į Vakarų Vokietiją ir
pradėjo dainavimo studijas
Hamburgo muzikos univer-
sitete, kuriame profesoriau-
ja dr. Raminta Lamsatytė.
Dainavimą studijuoja pas
prof. Gisela Litz. Šių metų
birželio mėnesį baigs daina-
vimo studijas ir gaus atitin-
kamą diplomą.

Vilija Mozūraitytė yra ne-
abejotinai išskirtino talento
dainininkė. Praėjusių metų
pradžioje susilaukė ypatingo
laimėjimo Felix Mendel-
son konkurse, kuris buvo
surengtas Vakarų Berlyne.
Jai buvo pripažinta pirmoji
vieta konkurso vokalistų
grupėje. Praėjusių metų
pabaigoje tokio pat laimėji-
mo pasiekė Münchene, Ri-
chard Strauss konkurse. Pa-
siekti laimėjimai ir teigiami
atsiliepimai spaudoje prasky-
nė kelią į koncertų sales. Vė-
liausiomis žiniomis, š.m. va-
sario 15 d., drauge su kitais
solistais ir Bonnos simfoni-
niu orkestru dalyvavo Verdi
Requiem atlikime. Taipgi
gavo kvietimą kovo 19 d. pa-
sirodyti Hamburge, Verdi
Requiem pastatyme su vie-
tos simfoniniu orkestru.

Siais metais V. Mozūraitytės
laukia dainavimas Bargos
operoje, Italijoje, gastrolės
Ispanijoje ir daugelis pasiro-
dymų Vakarų Vokietijoje.

Dr. Raminta Lamsatytė
yra nepamainoma Vilijos Mo-
zūraitytės patarėja, globėja
ir mokytoja, o taip pat ir ar-
tima draugė. Abi dažnai kon-
certuoja. Pastaruoju metu
plačiai reiškiasi moterų kom-
pozitorių kūrinių koncertuo-
se, kuriuose Vilija atlieka ir
lietuvių moterų sukurtas dai-
nas. 1983 ir 1984 metais abi
(drauge ir smuikininkas M.
Kollars) gastroliaavo JAV ir
Kanadoje. Šių metų gastro-
lių metu koncertuos Toronte
Miami, St. Louis, Clevelan-
de, Denveryje, Chicagoje ir
Los Angeles. Kovo 8 d. kon-
certas rengiamas Clevelan-
de, o kovo 15 d. Chicagoje.
Koncerto programoje - Bud-
riūno, Juzeliūno, Jakubėno,
Spohr, Bizet, Ravel, Berg,
Brahms, Joachim ir kitų
kompozitorių kūriniai.

Lietuviškoji visuomenė
kviečiama atkreipti dėmesį
ir dalyvauti rengiamuose
koncertuose. Clevelande
koncertą rengia Vasario 16
gimnazijai remti komitetas,
o Chicagoje - Margutis.

p.ptr.

JAV LB KULTŪROS TARYBOS SEPTINTOJI PREMIJŲ ŠVENTĖ

Laureatų pristatymas ir premijų įteikimas
Meninę programą atlieka
1981 m. teatro premijos laureatai
ANTRAS KAIMAS

Balandžio 4 dieną.
Šeštadienį, 6:30 val. vakare
Jaunimo Centro didžiojo salėj,
Chicago, Illinois

Maloniai visus kviečiame susitikti su mūsų kūrėjais ir pasidžiaugti jų įnašu į lietuvių kultūrą.

Globoja: LB Vidurio Vakarų Apygarda

Rengia: JAV LB Kultūros Taryba

'Ar galima nužudyti idėją?'

(Atkelta iš 5 psl.)

meiluzė, jauna aktorė "atsiverčia" ir įsijungia į rezistencinę veiklą, o jis, vaizdinio telefono pagalba kalbėdamas su Maskva, sriubėdodamas šampaną, giria okupuotame krašte pravesimą terorą. Bene stipriausia filmo pusė yra įvairūs dialogai ir kalbos, charakteringos sovietinei sistemai. Net ir kongreso rūmų sudėginimas bei žudynės pagal generolo Samanovo įsakymą yra per televiziją paskelbiamos kaip "teroristų-fanatikų" atliktas antisovietinis veiksmas. Deja, nebuvo galima pastebėti, kad kas nors būtų juo apkaltingas, suimtas ir nubaustas...

Taip pat keistas yra okupacinės kariuomenės elgesys, kai didžiulė minia kelis kartus demonstruoja prieš kongreso rūmus ir psichiatrinę ligoninę. Atsukę kulkosvaidžius ir šautuvus į minią, uždengtais veidais sarvuoti kareiviai nereaguoja, neskirsto minios, o leidžia arba chorą kalbėti priešais Amerikos uždraustai vėliavai, arba giedoti himną. Slaptosios policijos, šnipų ir tarpusavio nepasitikėjimo niekur nėra, o skaitlingai rezistencijos narių susirinkimai vedami be baimės ar žvalgų.

Gan grubiai pavaizduotas

šeimos struktūros irimas, nedaug tesiskiriantis nuo kitose sistemose vykstančių neištikimybės ar skyrybų konfliktų. Tačiau Devino du sūnūs ryškiai simbolizuoja komunistinio auklėjimo labai skausmingą pusę: jaunas sūnus, augintas išmintinai motinos, įsitikinęs komunistės, jo tėvui būnant kalėjime, susitikęs su savo išsilgusiu ir suvargusiu tėvu, apsisprendžia, kad tėvas yra priešas, šaukia policiją, kad jį nušautų. Tėvui ir vyresniam sūnui išmušus policininko ginklą iš rankų, mažasis Kalebas baigia vieną filmo epizodą, laikydamas pistoletą nukreiptą į tėvą. Tačiau Devinas išlieka laisvas, nors jo žmonos pastangomis jis buvo patalpintas "charakterio pakeitimui" į psichiatrinę ligoninę ir yra iš jos išlaisvinamas, demonstruojant susirinkusiai miniai ir stebint ginkluotiems kareiviams ir mūšui paruoštiems tankams.

Filme nestinga mūsų televizijoje įprastų grandiozinių sprogo, gaisro ir šaudymo scenų. Veikėjų tarpe matosi vien anglosakų buožų veidai arba juodo isos rasės atstovai labai kilniuose vaidmenyse. Nėra nei katalikų kunigo, nei žydų rabino, nei azijatiškų ar meksikietiško broožų vei-

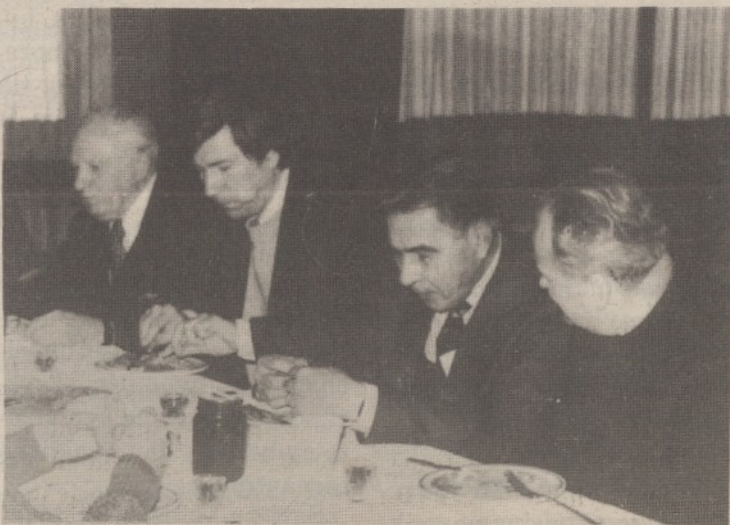
kėjų. Tik sadistas ir "apsaugos dalinių" vadas su juoda uniforma Helmutas turi ne tik vokišką pavardę, bet tiek savo laikysena, tiek savo išvaizda primena Hitlerinį esesininką.

"Heartlando" prezidentas Peter Bradford dažniausia atrodo kaip gilus patriotas, mylintis Ameriką, kurios nėra. Jo žmona Amanda vaizduoja idealistę amerikietę. Jiedu vienas kitą myli tačiau jų pažiūros skiriasi. Kai vieną dieną Amanda, nebegalėdama pakęsti esamos santvarkos, pasiryžta grįžti į savo gimtąjį miestelį, su savimi pasikviesdama jų jauną dukrą ir jos psichiatrinėje ligoninėje sužalotą sužadėtinį, ji savo vyrui sako: "Aš, Peterai, galiu būti tavo žmona, bet aš negaliu būti tavo pirmoji Heartlando dama". Kitoje scenoje Peter primeta savo žmonai "staiga atrastą patriotizmą": "Kur buvote jūs, visi patriotai, kai jūs buvote reikalingi? Niekas nenorėjo eiti į kariuomenę, nebent būtų aukštai apmokamas. Niekas nenorėjo aukotis ar dirbti visuomeninį darbą, nebent iš to galėtų sudaryti sau karjerą". Tai žodžiai, kurie šiandieną turėtų įsmigti kiekvieno amerikiečio širdį. Iš stiprios reakcijos ir komentarų galima spręsti, kad filmas, nors ir turintis daug trūkumų, privers ne vieną amerikietį giliai susimąstyti. Ir tas jau gerai.

Vasario 16 minėjime Detroite meninę programą atlikę moterų kvartetas ir tautinių šokių grupė "Audinys".

K. Sragausko nuotr.

Su Vliko vicepirmininku Liūtu Grinium, Vasario 16 minėjime Detroite paskaitininku, vasario 14 d. šv. Antano parapijos saleje. Iš kairės: Antanas Norus, dr. Algis Barauskas, Liūtas Grinius ir parapijos klebonas Alfonsas Babonas.

K. Sragausko nuotr.

DETROIT

• Švyturio jūrų šaulių kuopos valdybos posėdis įvyko vasario 21 d. Broniaus Valiukėno namuose.

Valdyba pareigomis pasiskirstė sekančiai: Bronius Valiukėnas — kuopos pirmininkas, Mykolas Abarius — vicepirmininkas, Romas Macionis — sekretorius, Albinas Grigaitis — išdinininkas, Algis Macionis — parengimų vadovas, Liudas Selenis — parengimų vadovo padėjėjas, Stasys Sližys — Kultūros vadovas, Balys Telyčėnas — Pilėnų stovyklos a d m inistratorius, Antanas Šiurkus — Pilėnų stovyklos statybos vadovas, kun. Kazimieras Simaitis — kuopos kapelionas.

Ona Selenienė — kuopos moterų vadovė, Stefaniya Telyčėnienė, Sofija Sirutienė, Salomėja Grigaitienė ir Elena Bražiūnienė moterų vadovės padėjėjos. Liuda Macionienė — svečių kambarių prižiūrėtoja.

Svarbesnieji nutarimai: š. m. gegužės 31 d. Pilėnų stovyklos atidarymas, liepos 4-5 d. d. Švyturio jūrų šaulių kuopos dvidešimtmečio minėjimas, liepos 12 d. kuopos šauliai dalyvauja Daukanto jūrų šaulių kuopos ruošiamojoje Jūros dienoje Union Pier.

Į kuopą įstojo Ona Abarienė.

Po posėdžio p. p. Valiukėnai posėdžio dalyvius pavaišino.

• Vasario 16 šventėje laisvinimo reikalams su-

rinkta virš 5000 dol. Aukos dar priimamos ir galima įteikti Česiui šadeikiai.

• Dr. Antanas Butkus kovo 8 d. 1 val. šv. Antano parapijos salėje skaitys paskaitą Vytauto Kutkaus pagerbime. Moterų vokalinis vienas atliks meninę programą. Po to sveikinimai ir vaišės. Rengia komitetas sudarytas iš LB, žurnalistų, šaulių, ramovėnų ir birotiečių organizacijų atstovų.

• A. A. Jurgis Bauža mirė vasario 20 d., sulaukęs 88 m. amžiaus. Palaidotas vasario 23 d.

A. Grinius

APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į OBELENIŲ apdraudos įstaigą — 6181 Mayfield Road, Suite 203, Mayfield Hts., Ohio 44124. Skambinti ZENONUI arba SAULIUI (216) 442-6810.

TYPIST — \$500 weekly at home! Write: P. O. Box 975, Elizabeth, N. J. 07207.

(6-13)

\$60.00 PER HUNDRED PAID for remailing letters from home! Send self-addressed, stamped envelop for information/application. Associates, Box 95-B, Roselle, N. J. 07203. (1-10)

1987 M KELIONĖS I LIETUVĄ

13 - 20 DIENŲ KELIONĖS SU 10 DIENŲ LIETUVOJE

13 dienų — Lietuva
Kelionė 527 — gegužės 27 - birželio 9 — \$1,549
Vilniuje 10 dienų

14 dienų — Lietuva ir Rusija
Kelionė 722 — liepos 22 - rugpj. 4 — \$1,699
Vilniuje 10 dienų, Maskvoje 2

15 dienų — Lietuva, Rusija, Liuksemburgas
Kelionė 303 — Kaziuko mugė
kovo 3 - 17 — \$1,229
Kelionė 1103 — lapkričio 3 - 17 — \$1,129
Vilniuje 10 dienų, Maskvoje 2, Liuksemburge 1

15 dienų — Lietuva ir Suomija
Kelionė 101 — spalio 1 - 15 — \$1,679
Kelionė 128 — Naujų Metų sutikimas
Gruodžio 28 - sausio 10 — \$1,499
Vilniuje 10 dienų, Helsinky 2

16 dienų — Lietuva ir Lenkija
Kelionė 505 — gegužės 5 - 20 — \$1,699
Kelionė 805 — rugpjūčio 5 - 20 — \$1,799
Kelionė 915 — rugsėjo 15 - 30 — \$1,699
Vilniuje 10 dienų, Varšuvoje 3

19 dienų — Lietuva, Rusija, Suomija, Švedija
Kelionė 805S — rugpjūčio 5 - 23 — \$2,179
Vilniuje 10 dienų, Maskvoje 2, Leningrade 2, Helsinky 1, laive Baltijos jūroje 1, Stockholme 1

20 dienų — Pabaltijo kraštai, Suomija, Rusija ir "Baltika" festivalis
Kelionė 706 — liepos 6 - 25 — jaunimo grupė — \$2,049
Vilniuje 10 dienų, Rygoje 2, Taline 2, Helsinky 1, Leningrade 2, Baltijos jūroje laivu nuo Helsinkio iki Talino

10-16 DIENŲ KELIONĖS SU 7 DIENOMIS LIETUVOJE

10 dienų — Lietuva ir Suomija
Kelionė 921H — rugsėjo 21 - 30 — \$1,549
Vilniuje 7 dienos, Helsinky 1

11 dienų — Lietuva, Rusija, Liuksemburgas
Kelionė 421 — balandžio 21 — gegužės 1 — \$1,449
Vilniuje 7 dienos, Maskvoje 1, Liuksemburge 1

13 dienų — Lietuva ir Lenkija
Kelionė 513A — gegužės 12 - 25 — \$1,559
Vilniuje 7 dienos, Varšuvoje 3

13 dienų — Lietuva ir Rusija
Kelionė 818 — rugpjūčio 18 - 30 — \$1,559
Vilniuje 7 dienos, Maskvoje 2, Leningrade 2

13 dienų — Lietuva, Rusija, Vengrija
Kelionė 720 — liepos 20 — rugpj. 1 — \$1,749
Kelionė 810 — rugpjūčio 10 - 21 — \$1,749
Vilniuje 7 dienos, Maskvoje 2, Budapešte 2

15 dienų — Lietuva, Rusija, Vengrija, Čekoslovakija
Kelionė 511 — gegužės 11 - 25 — \$1,879
Kelionė 921 — rugsėjo 21 - spalio 5 — \$1,879
Vilniuje 7 dienos, Maskvoje 2, Budapešte 2, Prahoje 2

15 dienų — Lietuva, Rusija, Suomija
Kelionė 514 — gegužės 14 - 28 — \$1,699
Kelionė 714 — liepos 14 - 28 — \$1,779
Vilniuje 7 dienos, Maskvoje 2, Leningrade 2, Helsinkyje 2

16 dienų — Lietuva ir Lenkija
Kelionė 513 — gegužės 13 - 28 — \$1,749
Vilniuje 7 dienos, Varšuvoje 3, Krokuvoje 2, Čestochovoje 1

10 - 13 DIENŲ KELIONĖS SU 5 DIENOMIS LIETUVOJE
10 dienų — Lietuva, Rusija, Italija
Kelionė 510 — gegužės 10 - 19 — \$1,549
Vilniuje 5 dienos, Maskvoje 2, Milane 1

11 dienų — Lietuva ir Lenkija
Kelionė 707 — liepos 7 - 17 — \$1,579
Kelionė 915W — rugsėjo 15 - 25 — \$1,479
Vilniuje 5 dienos, Varšuvoje 3

13 dienų — Lietuva, Rusija, Italija
Kelionė 426 — balandžio 26 - gegužės 8 — \$1,829
Kelionė 920 — rugsėjo 20 — spalio 2 — \$1,829
Vilniuje 5 dienos, Maskvoje 2, Romoje 4 su dienomis išvyka į Florenciją

Dėl brošiūros ir daugiau informacijos kreiptis:

BALTIC TOURS
293 AUBURN ST.
NEWTON, MA 02166
(617) 965-8080 arba (617) 969-1190

Bostone mirė Valentina Minkienė

Stasys Santvaras

Ateinam ir išeinam - tokia yra žmogaus buvimo dalis! Štai jau išėjo, jau mus paliko ir Valentina Paltanavičiūtė-Minkienė. Vieni keliasdešimt metų, o kiti daugiau negu 50 metų tos moters balsą, aidintį radijo bangom, girdėjo kiekvieną sekmadienį. Na ir pripratome prie Valentinos ir Stepono Minkų, užeidavom į jų Gėlių slėnį tai gėlės žiedą nusipirkti, tai knygų lentynose pasidairyti. Ir ilgus metus klausėm Valentinos ir Stepono lietuviškųjų radijo valandų, seniausių ir ištvermingiausių Nauj. Anglijoj. Bet mažai dėmesio tekreipėm į jų rūpesčius ir vargus, į jų negalias ir nesveikatą, į jų buities rudenėjimą kasdienybę. Jau keleri metai, kai nebėr Minkų Gėlių slėnio, o štai nebėr ir Valentinos Minkienės! Ji išėjo staiga, nelauktai ir netikėtai, gūžioje vienu metu palikdama savo gyvenimo ištikimą ir mylimą draugą Steponą Minką.

Ne vienu požūriu Valentina ir Steponas Minkai yra nuostabūs žmonės. Abu jie gimė, auga ir mokslus išėjo JAV-bėse. Velionė Valentina baigė muzikos konservatoriją, buvo pianistė, solistų akompaniatorė, chorų vadovė, Bostono lietuvių kultūrinio gyvenimo dalyvė ir skatinėja. Steponas - teisininkas, savo profesiją paaugęs lietuvių tautos reikalui. Abu jie šiame krašte išmoko lietuvių kalbą, mylėjo tos kalbos žodį, ilgus metus tą žodį nešė į lietuvių išeivių vi-

Steponas ir a. a. Valentina Minkai.

suomenę, ugdė jos tautinę sąmonę ir dvasinę kultūrą. Ne kas kitas, o velionė Valentina ir Steponas prieš keliasdešimt metų išeivių lietuviškąjį žodį, jų dainas ir patriotizmą radio bangom perdavė į nepr. Lietuvą, ten sukeldami pasigėrėjimą ir šventines nuotaikas. Tai buvo laikai, kada Minkų žodis buvo ir pakankamai stiprus, ir neabejotinai įtakingas.

Be abejo, niekas šiame gyvenime nepasidaro be pasikatinimo, be išmintingo paraginimo bei patarimo, be artimo dvasinės šilimos. Man regis, velionė Valentina gyvenimo idealą ir tikslą rado savo tėvų pastogėje. Jos

tėvas Mykolas Paltanavičius (g. 1875 m. Veiveriuose, mirė 1936 metais Bostone) buvo žymus Amerikos lietuvių veikėjas, žurnalistas, knygų ir laikraščių leidėjas, redaktorius. Aišku, kad dukterė Valentina galėjo daug ko iš savo tėvo išmokti, bent jau išsižiūrėti, kaip reikia mylėti savo tautą. Jos motina Stefanija Kairiūkštytė-Paltanavičienė (g. 1880 m. Aukst. Panemunėje, m. 1954 m. Bostone) buvo vaistininkė, talentingai valdžiusi rašytojos plunksną. Tai St. Paltanavičienė mum paliko 'Magdutės pasakas', kurias dukterė Valentina gražiai ir išraiškiai skaitė iki savo gyvenimo saulėleidžio.

Žvilgtelėję į netolimą praeitį, į šio amžiaus pirmuosius dešimtmečius, nesunkiai suprasim, kad anuo metu 'Magdutės pasakas' buvo gaivūs apšviestos šaltiniai. Tačiau Paltanavičių gyvenimė nestojo ir apsiylimų, ir nesėkmių, ir skausmo; turbūt tos žmogiškosios nelemties nestokojo ir velionė Valentina Minkienė. Nestokojo ypačiai tada, kai žmogus pamato, kad jo gyvenimas blėsta, o idealai, kuriems savo gyvenimą jisai aukojo, grimsta į užmarštį, gėsta žmonių širdyse ir mūsų gyvenimo laikinumo tamsoj.

Velionės Valentinos Minkienės visuomeninių ir kultūrinių darbų susidarytų ilga eilė, o per radiją tartų žodžių - tūkstančiai. Daugeli jos darbų matėm, daugeli žodžių girdėjom. Ir tai yra jos gyvenimo nuopelnai, jos moteriškas kraitis, sukrautas savo broliam ir seserim. Esu tikras, mes visi, kurie čia skaitom apie velionę Valentina Paltanavičiūtę-Minkienę, su gilia pagarba lenkiame jai galvas už gražius patriotinius darbus, už meilę ir ištikimybę Lietuvai, už ilgus metus neštą viltį į mūsų širdis. Ir sopulingai jaučiame, kad su Valentinos Minkienės

mirtimi Bostono lietuvių tarpe baigiasi gana ilgas, šviesus, viltingas, o drauge - permainingas ir didžiai rūstus mūsų tautos gyvenimo laikotarpis.

Mielasai Steponai, Pačiam

Judviejų giminėm ir bičiuliui mūsų visų nuoširdžiausia užuojauta. Melionė Valentina Minkienė tegu ilsis amžinoj ramybėj ir amžinoj šviesoje.

MIRTIES PRANEŠIMAS

VALENTINA MINKUS

mirė š. m. vasario 19 d. Palaidota vasario 23 d. Forest Hill kapinėse.

Gimė 1907 m. lapkričio 5 d., duktė Amerikos lietuvių laikraščio leidėjo Mykolo Paltanavičiaus.

Ji per 53 metus vadovavo lietuvių radijo programai. Priklausė 60 metų Lietuvių Susivienijimui ir buvo So. Bostono Lietuvių Piliečių Klubu narė.

Nuliūdime liko

vyras Steponas

Jonas Minkus

ir sesuo

Irena Willimson

A. A.

ZENONUI GOBIUI

mirus, giliausią užuojautą reiškiamo jo sesutei POLEI PAŽERIENEI, žmonai KAZYTEI, sūnums ir artimiesiems.

Liekame nuoširdžiai kartu liūdėdami.

Valė ir Kazys

B a r m a i

Dalia ir Mintautas

S o d e i k a i

Los Angeles

Dvidešimt penktasis Dirvos novelės konkursas

PREMIJA 600 DOLERIŲ skiriama iš a. a. SIMO KAŠELIONIO palikimo, kurį tvarko Korp! Neo-Lithuania.

Tema. Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

Ilgis. Novelė turi būti ne trumpesnė kaip 15 psl. mašinėlė rašytų, su dvigubu tarpu.

Laikas. Paskutinė rankraščiui įteikti data 1987 m. birželio 15 d.

Adresas rankraščiams siųsti. Dirva, Novelės konkursas, P. O. Box 03206, Cleveland, Ohio 44103.

Paruošimas. Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti paruošti rašomąja mašinėlė ir pasirašomi slaptyvardžiu. Tas pats slaptyvardis užrašomas ant pridėdama uždaro vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Vokelis nebus atidarytas nelaimėjus.

Nepremijuoti rankraščiai. Gražinami tik autoriams prašant.

Jury komisija iš trijų narių sprendžia kas premijuotina paprasta balsų dauguma.

"Amber Holidays"

1987 M. EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

iš BOSTONO ir NEW YORKO

Gegužės 4	— \$1429.00	Liepos 20	— \$1399.00
Gegužės 12	— \$1915.00	Rugsėjo 16	— \$1429.00
Birželio 3	— \$1558.00	Spalio 6	— \$1725.00
Liepos 7	— \$1956.00	Gruodžio 26	— \$1514.00

Kelionių ilgis nuo 10 iki 18 dienų — nauji, įdomesni maršrutai.

Registracijos, informacijos reikalu skambinkite: 1-800-722-1300 (Toll Free)

Iš Massachusetts ir Kanados skambinkite 1-617-268-8764

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway
P. O. Box 116,
South Boston, Mass. 02127
Telefonas: (617) 268-8764

Ištaigai vadovauja: Albina Rudziūnas.

PRICES ARE BASED ON DOUBLE OCCUPANCY AND ARE SUBJECT TO CHANGES.

BOSTONO LIETUVIAI

SUBATVAKARIS SU A. RUKŠĖNU

Sutraukė daug jaunosios kartos svečių net iš Cope Codo ir kitų vietovių. Jono Stankaus padėjėjų mergaičių skoningai papuošti salės staliukai po keturis su gėlių puokštėmis ir parcelano kavinukais, žėrinčiai spindėjo stiklinių lubų šviesoje, suteikdami jaukią vakaro nuotaiką. Programą pravedė Rėda Veitaitė. Svečių, subatvakario prelegentų, Algį Rukšėną, publikai pristatė Romas Šležas, pažymėdamas jo literatūrinę veiklą ir parašytas knygas. A. Rukšėnas paskaitė publikai visą eilę anekdotų iš jo angliškai parašytos knygos "Is That you laughing comarade" apie humorą Sovietų Sąjungoje. Kai kurie jų klausytojų buvo šilčiai ir nuotaikingai priimti. Anekdotas — trumpas, linksmas satyrinio pobūdžio pasakojimas, pašiepantis išskirtiną asmenį, politiką, ar iššaknijusias socialines negeroves bei žmonių ydas. Būtų buvę įdomiau, jeigu knygos autorius, apie juos kalbėdamas, būtų anekdotus klasifikavęs laiko, vietos ir politiniu požiūriu, nes kad ir vadinamoje "beklasinėje" sovietų visuomenėje vyrauja begalinis gyvenimo skirtumas tarpe valdančios klasės ir darbo liaudies. Ir tas atsispindi, kad ir nekaltauose satyrinio humoro pasakojimuose viename laikotarpyje daugiau, kitame silpniau.

LITERATŪROS VAKARAS "DIRVAI" IR JOS REDAKTORIUI PAGERBTI

ALT S-gos Bostono skyriaus valdyba vasario 21 d. posėdyje nutarė š. m. gegužės 2 d. Bostone suruošti literatūros vakarą savaitraščiui "Dirvai" ir jos redaktoriui Vytautui Gedgaudi pagerbti.

NELAUKTAI MIRĖ VALENTINA MINKIENĖ

Vasario 19 d. po pietų savo bute staigiai mirė ilgametė lietuvių radijo programų rengėja ir pranešėja Valentina Minkienė. Stepno ir Valentinos Minkų vardo radijo korporacija be pertraukos veikė Bostone nuo 1934 metų, palikusi didelį įnašą Amerikos lietuvių kultūros istorijai.

Velionė buvo pašarvota J. Kasparo laidojimo koplyčioje. Sekmadienį, vasario 22 d. vietinių organizacijų atstovai ir visuomenė susirinko atsisveikinti su Valentina Minkiene. Žodį radijo valandos klausytojų ir rėmėjų vardu tarė St. Santvaras, Tautinės Sąjungos

Bostono skyriaus vardu — J. Vizbaras, ALTo — B. Paliulis, LB — Br. Veitas, vietinės L. M. F. skyriaus vardu Elena Vasyliūnienė. Ji ir pravedė visas atsisveikinimo apeigas, po parapijos klebono kun. Al. Kontauto maldų. Velionės atminimui pagerbti Tautos Fondui suaukota \$300.00. Velionė palaidota Bostono Forest Hills kapinėse po gedulingų pamaldų parapijos bažnyčioje.

J. V. Sūduvas

SKAUTŲ KAZIUKO MUGĖ BOSTONE

Skautų ir skaučių tradicinė Kaziuko mugė įvyks kovo 8 d., sekmadienį Lietuvių Piliiečių klube, 368 W. Broadway, So. Bostone.

Atidarymas — 11:30 val. ryto, trečio aukšto salėje. Mugėje bus įvairių skautiškų ir tautinių rankdarbių, lėlių, skautiškų suvenyrų, veiks loterijos ir kitokios įvairenybės. Jų tarpe ir didelis pasirinkimas Lietuvos pašto ženklų pradedantiems ir pažengusiems rinkėjams. Taip pat bus galima įsigyti iš šešiolikto ir dvidešimto šimtmečio Lietuvos monetų savo rinkiniams papildyti.

Ten pat galima bus ir pavalgyti. Šeiminingas ruošia skanūs lietuviški pietūs. Po pietų, mugei baigiantis, bus suvaizdintas v. s. Stefos Subatienės parašytas trijų veiksmų scenos vaizdelis vaikams "Gedimino sapnas".

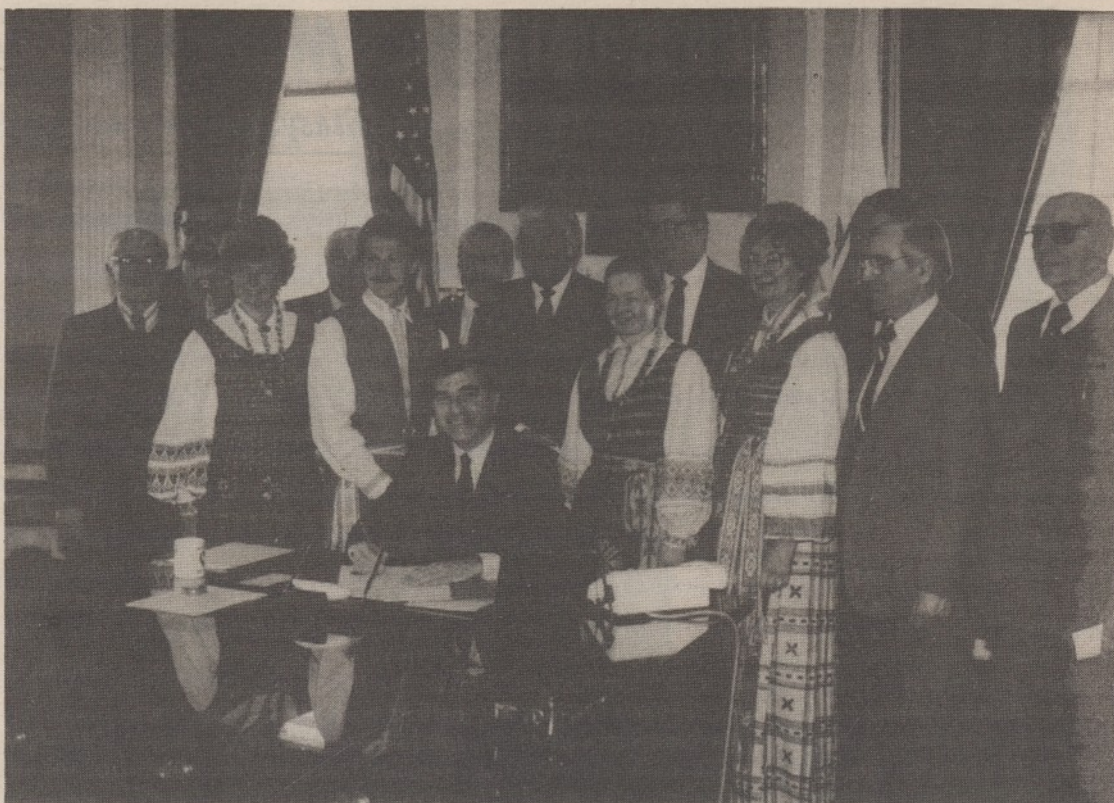
Visi kviečiami. Įėjimas veltui.

PROKLAMACIJA VASARIO 16-SIOS PROGA

Vasario 13 d. Massachusetts gubernatorius Michael Dukakis priėmė Amerikos Lietuvių Tarybos delegaciją, skelbiančią Lietuvos neįtaką, skelbiančią Lietuvos nepriklausomybės dieną. Delegacijoje pas gubernatorių buvo lietuvių organizacijų atstovai: iš Bostono — Bronius Paliulis, Brutenis Veitas, Algis Budreckis, Rėda Veitaitė ir Gintaras Čepas; iš Brocktono — adv. William Pribušauskas, Frank Wallen, Romualdas Bielkevičius ir Stasys Eiva; iš Cape Codo — Genė Treininė, Irena Jansonienė ir Vladas Židžiūnas; iš Lawrence — Jonas Stundžia, Jr., o taip pat Bill Glodis, valstijos seimelio atstovas iš Worcesterio. Delegacijos vardu gubernatoriui padėkojo Bronius Paliulis.

VASARIO 16-TOJI AMERIKIEČIAMS

Lietuvos nepriklausomybės atstatymo sukakties

Massachusetts gubernatorius Michael Dukakis pasirašo proklamaciją Lietuvos reikalui. Iš kairės: Vladas Židžiūnas, adv. William Pribušauskas, Genovaitė Treininė, Romualdas Bielkevičius, Jonas Stundžia, Brutenis Veitas, William Glodis, Rėda Veitaitė, Algis Budreckis, Irena Jansonienė, Frank Wallen, Stasys Eiva ir Bronius Paliulis. Sėdi gubernatorius Michael Dukakis.

proga Laisvės Varpo paruoštą specialią radijo programą anglų kalba perdavė radijo stotis WBET vasario 13 d. nuo 8:05 val. ligi 9 val. vakaro. Programai skirtas laikas buvo tuoj po pasaulinių žinių iki kitų pasaulinių žinių, tad yra pagrindo galvoti, kad ją girdėjo daugelis tos radijo stoties nuolatinių klausytojų. Radijo stotis skelbė tą programą iš anksto vietinių žinių skyriuje. Programa buvo pritaikinta amerikiečių publikai.

TINKLINIO TURNYRAS IR BLYNŲ VAKARAS

Sporto klubas Grandis vasario 28 d. nuo 9 val. ryto ligi 5 val. po pietų rengia tinklinio turnyrą, North Junior High School patalpose Randolphe. Turnyre dalyvaus 10 vyrų komandų.

Tą pačią dieną 6 val. vakaro So. Bostono Lietuvių Piliiečių draugija savo patalpose ruošia Blynų vakarą, kuris sudarys puikią progą susitikti ir susipažinti su atvykusiais sportininkais.

KAZIUKO MUGĖ

Tradicinę Kaziuko mugę ruošia Bostono lietuvių skautų Baltijos ir Žalgirio tuntai kovo 8 d. nuo 11:30 val. ryto So. Bostono Lietuvių Piliiečių draugijos patalpose. Kaip kasmet, taip lygiai šiemet mugėje bus įvairūs skautų rankdarbiai, atitinkama programa ir lietuviški pietūs. Visuomet tokios mugės sutraukia daug daugiau lietuvių, negu kiti parengimai. Ypač daug jaunimo atsilanko į jas.

MIRĖ MYKOLAS PAKŠTYS

Vasario 14 d. Bostono ligoninėje mirė Mykolas Pakštys, sulaukęs 89-rių metų. Jis paliko žmoną Ali-

są, dukterį Renatą Špakevičienę ir sūnų Mykolą Pakštį. Velionis palaidotas Cape Code po šv. Mišių, kurios atlaikytos šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje So. Bostone. (pv)

LIETUVOS KRIKSTUI PAMINĖTI JUBILIEJINĖ PROGRAMA

Lietuvos krikštui paminėti Bostone jubiliejinė programa sudaryta specialiaus komiteto, kurio pirmininku yra inžinierius Viktoras Kubilius. Komitetas turi numatęs sekančią programą:

Rugsėjo 27 d. 3 val. po pietų, Sanders Theatre (Memorial Hall) Harvard Cambridge, įvyks operos solistės Lilijos Šukytės koncertas.

Spalio 4 d. 2 val. p. p. Bostono katedroje kardinolas Bernard Law atnašaus iškilmingas jubiliejinės šv. Mišias, koncelebruojant vyskupui P. Baltakiui, vietiniams vyskupsams ir lietuvių kunigams. Šv. Mišių metu giedos New England lietuvių parapijų jungtinis choras, kunigo V. Valkavičiaus vadovybėje. Solo giedos operos solistė Marytė Bizinkauskaitė ir vargonais gros dr. Vytenis Vasyliūnas. Tą pačią dieną 6 val. vakare, Lantana restorane Randolph, Ma. bus iškilmin-

ga vakariene, meninę programą atliks solistas Benediktas Pavilavičius, akompanuojant kompozitoriui Jeronimui Kačinskui ir operos solistė Marytė Bizinkauskaitė.

Spalio 11 d. First and Second Church of Boston, įvyks dr. Vytenio Vasyliūno vargonų koncertas su specialia jubiliejui pritaikyta programa.

Vietinės organizacijos, England parapijos yra prašomos rugpiūčio 27, spalio 4 ir 11 dienomis jokių parengimų neruošti ir šias dienas paskirti jubiliejui. (ev)

AUKOS LIETUVOS REIKALAMS

Vasario 15 d. Amerikos Lietuvių Tarybos Bostono skyriaus surengtame Lietuvos nepriklausomybės atstatymo minėjime aukų Lietuvos reikalams surinkta apie 1,700 dol. Prie tos sumos pridėjus inžinierių ir Sandaros 7-sios kuopos narių atskirai surinktas aukas, viso jų susidarys apie 5,000 dol.

Tą pačią dieną LB Cape Codo apylinkės suruoštame minėjime aukų gauta 1,680 dolerių. Atrodo, kad toji suma gerokai padidės, kai savo aukas įteiks tie, kurie minėjime negalėjo dalyvauti.

A.L.T.S. narei ir ilgametei Lietuvių radijo valandos vedėjai

VALENTINAI

PALTANAVIČIŪTEI-MINKIENEI

netikėtai mirus, jos vyrui STEPONUI MIN-

KUI ir giminėms reiškiamo gilią užuojautą.

Boston ALTS Skyrius

PRIĖMIMAS PAS
FRANK WALLEN

Jau eilė metų, kai Brocktono miesto kanalizacijos skyriaus viršininkas Frank Wallen, trečios kartos lietuvis, surengia miesto administracijos aukštiesiems pareigūnams ir kitiems svečiams Vasario 16-sios proga priėmimą. Šiemet toks priėmimas įvyko vasario 20 d. Jame dalyvavo miesto meras Carl D. Pitaro, miesto tarybos nariai ir kiti svečiai, o taip pat daug lietuvių. Sugiedojus Amerikos ir Lietuvos himnus, vaisingai lietuviškais valgiais, dalinantis įvairiomis mintimis.

Frank Wallen yra įdomus žmogus. Ant jo kabineto durų kabo lietuviškas užrašas "labas", o kabinete šalia Amerikos vėliavos stovi Lietuvos vėliava. Jo iniciatyva ir lėšomis nupirkto dvi Lietuvos vėliavos, kurių viena laikoma miesto patalpose šalia kitų kraštų vėliavų, o kita iškeliama Vasario 16-sios proga Legion Parkway, kuri taip pat jo iniciatyva ir pastangomis pavadinta Mindaugo aikšte.

LIETUVA AMERIKIEČIŲ
SPAUDOJE

Brocktone leidžiamas dienraštis "Enterprise" atspausdino Vasario 16-sios proga Frank Wallen taiklų rašinį apie Lietuvos likimą antrojo pasaulinio karo eigoje ir jos aukas bei kovas dėl savo laisvės. Rašiniui skirta labai gera vieta vedamųjų skyriuje. Tai gražiai patarnavo Lietuvos reikalams. Gaila, kad lietuviai nepasirūpino tokių rašinių paskelbimu kitoje amerikiečių spaudoje. Juk tai nemažiau reikšminga, kaip Vasario 16-sios minėjimų ruošimas savųjų tarpe. Faktas, kad Frank Wallen rašinys buvo atspausdintas, rodo, jog tokiais rašiniais galima pasiekti amerikiečių spaudą.

Filmo "Amerika" pasirodymo pagrindu tas pats Brocktono dienraštis "Enterprise" atspausdino latvių pasisakymą dėl to filmo. Jame pabrėžiama, kad tas filmas laikomas fantastiniu, bet iš tikrųjų jis atkuria tai, kas įvyko 1940 metais Baltijos valstybėse — Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje. Rašinyje nurodomi konkretūs faktai, kaip Sovietų Sąjunga elgėsi tuose kraštuose, kai ji okupavo juos, sulaužydama visas savo anksčiau pasirašytas sutartis. To filmo rodymas buvo ypatinga proga iškelti Lietuvos reikalą visoje Amerikoje. Bet ar mes tai padarėme? Kartais nusišundžiame, kad turime per daug politinių veiksmų, bet dažnai nė vienas jų nepasireiškia, kai iškyla netikėta proga, kurios pagrindu ga-

Lietuvių Fondo vadovybė niekada nėra neigiamai pasisakiusi apie Tautos Fondo reikšmę ir jo veiklą, bet visada kreipė lietuvių visuomenės, ypač aukotojų ir testamentų sudarytojų dėmesį į šių dviejų fondų skirtingumą ir pavadinimo panašumą. Lietuvių Fondo vadovybė ir šandien prašo aukotojus ar testamentų surašytojus savo norus aiškiai išdėstyti testamente. Lietuvių Fondas gerbia aukotojo ar testatoriaus valią ir jo nurodymus sąžiningai pildo.

Lietuvių Fondo vadovybė, nenorėdama kompromituoti Tautos Fondo ir jo įgalotinio Geelonge, Australijoje, veiksmo, neatsiliepij Tautos Fondo pareiškimą, paskelbtą 1987.I.24 „Draugo“ dienraštyje, o taip pat ir kituose laikraščiuose. Išsiskaidę į Tautos Fondo pareiškimą aiškėja, kad dar 1984.VII.25 laišku Tautos Fondo įgalotinis painformavo Tautos Fondo būstinę Brooklyne, N.Y., apie a.a. V. Povilaičio palikimą Tautos Fondui. Tautos Fondo įgalotinis Geelonge prisistatė advokatų Bell & Falconer firmai, vedančiai V. Povilaičio palikimo bylą, kaip Tautos Fondo įgalotinis. Testamento kopiją pats a.a. V. Povilaitis atsiuntė Lietuvių Fondui 1975.III.17, kuriame buvo tikslus įrašas. Pasakos apie žodinį V. Povilaičio pasakymą Tautos Fondo įgalotiniui neturi reikšmės.

Tautos Fondo įgalotinis, turėdamas testamento kopiją, turėjo matyti padarytą aiškų įrašą — „(b) — Lithuanian Foundation (Foundation) 2422 West Marquette Road Chicago Illinois in the United States of America“ ir nemašyti fondų.

Tautos Fondo viešam pranešime pasiteisinimas apie a.a. V. Povilaičio žodinį pasakymą Tautos Fondo įgalotiniui, kad savo palikimą užrašė Tautos Fondui, turint testamentą ir teisinio patarėjo susirašinėjimą, yra daugiau negu naivus.

Bell & Falconer firma Geelonge 1984.VIII.2 raštu painformavo Lietuvių Fondą apie a.a. V. Povilaičio palikimą ir prisiuntė 1983.VI.30 testamento kopiją. Perrašydamas testamentą, a.a. Povilaitis palikęs tą patį palikimą ir įrašą Lietuvių Fondui, kaip ir 1975 m. testamente. Lietuvių Fondas 1984.VIII.28 raštu padėkojo Bell & Falconer firmai, paprašė daugiau informacijų ir pranešė naują adresą, 3001 W. 59th St., Chicago, IL 60629 USA, kuriuo toliau vedė susirašinėjimą. Bell & Falconer 1984.IX.11 raštu painformavo Lietuvių Fondą apie numatomo palikimo dydį ir bylos eigą.

Viskas vyko tvarkingai ir legaliai, iki šio reikalo neįsikišo Tautos Fondo įgalotinis Geelonge. Bell & Falconer, matyt, neatkreipė reikiamo dėmesio į skirtingą fondų pavadinimą arba įtikinti įgalotinio, kad čia yra tas pats fondas, 14,000 dol. čekį įteikė Tautos Fondo įgalotiniui, o šis persiuntė Tautos Fondo raštinės Brooklyne, NY (1986.VIII.26).

lima plačiai ir įtikinančiai iškelti Lietuvos skriaudas ir laisvės šauksmą.

A.A. VACLOVO POVILAIČIO PALIKIMAS

Tautos Fondo vadovybė gavusi Lietuvių Fondo vardu išrašytą čekį 14,000 dol. (austral.), pradėjo susirašinėjimą su Bell & Falconer (per savo teisinį patarėją 1986.IX.8 ir savo įgalotinį 1986.IX.4 ir IX.30), prašydami čekį išrašyti Lithuanian National Foundation, Inc. vardu.

Nieko nelaimėjęs, Tautos Fondas 986.X.3 čekį persiuntė Lietuvių Fondui ir pareikalavo padengti „kai kiek susidariusių išlaidų 390 dol.“, smulkiau nenurodydamas, už ką tos išlaidos atsirado. Tautos Fondui įsivėlus į ne savo reikalą, nuostolius turėjo Lietuvių Fondas, nustojęs už tą laikotarpį palūkanų ir vesdamas susirašinėjimą.

Bell & Falconer atsiprašė už įvykusi nesusipratimą (1986.X.6 raštas), o Lietuvių Fondas padėkojo jiems už a.a. V. Povilaičio palikimo tvarkymą ir pakvitavo 14,000 dol. (austral.) čekio gavimą, gautą iš Tautos Fondo būstinės Brooklyne, N.Y. (1986.X.14).

Tautos Fondo vadovams pasidarė aišku tik gavus V. Povilaičio testamento kopiją, bet iki tol darė viską, kad palikimas atitektų Tautos Fondui. Kas ir ką turi atsiprašyti ir kam už ką dėko-

ti? Tautos Fondo vadovybė tiksliau turėtų informuoti savo įgalotinius, kad žinotų savo paskirtį ir nesikištų į kitų reikalus.

Lietuvių Fondui nebuvo reikalo susirašinėti su Tautos Fondu, nes visą laiką ryšis buvo palaikomas su Bell & Falconer įstaiga. Tautos Fondas nenurodė kur, kada ir kokie buvo iškraipyti faktai.

Šiuo atveju Tautos Fondo noras palikimą nukreipti į savo būstinę Brooklyne neturi pateisinimo, nes įgalotinis veikė Tautos Fondo vardu.

Lietuvių Fondas, nenorėdamas atskleisti Tautos Fondo intencijas a.a. V. Povilaičio palikimo reikalui, buvo nutaręs neatsiliepti, o tik visuomenei išaiškinti tikslaus įrašo svarbą, bet grubiai įsikišus Horizontų autoriui, teko V. Povilaičio palikimo eigą plačiau paaiškinti.

Horizontų autorius, nepilnai susipažinęs su reikalu ir nežinodamas tikros padėties, pradėjo svaidytis užgauliais ir įžeidžiančiais žodžiais, pareikšdamas, „kad L. Fondas nebeteri tokio sąžiningo asmens, kaip a.a. Kazys Barzdukas, Želvys ir iš pareigų pasitraukęs Lietuvių fondo pradininkas ir idealistas dr.

Antanas Razma. Jiems būnant pareigose tokie dalykai neįvykdavo ir vieši laišškai spaudoje Lietuvių fondo nekompromituodavo“.

Pirma — mestas Horizontų autoriaus užgaulus nesąžiningumas Lietuvių Fondo vadovybei, skaudžiai užgaula esančius valdybos ir tarybos narius, nes jie visi dirba be atlyginimo ir savo laiką bei sumanumą aukoja visuomenės naudai ir Lietuvių Fondo gerovei. Už raštinės vedimą reikalų vedėja yra atlyginama, bet kaip valdybos sekretorė atlieka darbus, kaip ir kiti valdybos nariai, be atlyginimo.

Antra a.a. V. Povilaičio palikimo bylos metu valdybos pirmininku tebebuvo dr. Antanas Razma ir naujajai pirmininkei pareigas perdavė tik 1987 m. sausio 29 d., tarybai patvirtinus naują valdybą, kurios narių tarpe pasilieka ir dr. A. Razma.

Trečia, Horizontų autoriaus lengvapėdiškai primestas nesąžiningumas, nesiderina su žurnalistine etika, klaidina visuomenę ir šmeižia Lietuvių Fondo darbuotojus.

Išsiaiškinus reikalą, Lietuvių Fondas mano, kad Horizontų autorius turėtų atšaukti Lietuvių Fondui primestą užgaulų nesąžiningumą.

Lietuvių Fondo vadovybė stropiai informuoja lietuviškąją visuomenę apie Lietuvių Fondo augimą, investavimus, teikiamą paramą. V. Povilaičio palikimas buvo aiškus, testamente tiksliai įrašytas Lietuvių Fondo pavadinimas bei adresas. Buvo laukiana teismo patvirtinimo bei priklausomai sumai čekio, tik įsikišus Tautos Fondo įgalotiniui, viskas susijaukė.

Apie tai painformuodami lietuvių visuomenę, prašome ir toliau remti Lietuvių Fondą aukomis ir palikimais.

Lietuvių fondas

• Kun. Edvardas Statkus, Grand Rapids, Mich., atnaujindamas prenumeratą, Dirvai paremti pridėjo 33 dol. Linkėdamas Dirvai sėkmės, rašo, kad pagerėjus regėjimui, dabar jau gali daugiau skaityti ir rašyti. Ačiū už auką ir linkime pilnai sustiprėti ir vėl pradėti spaudoje bendradarbiauti.

• Inž. Romas Veitas, Milton, Mass., atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 23 dol. Ačiū.

• Stasys Baras, Palos Park, Ill., atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką Dirvai paremti 18 dol. Ačiū.

• Antanas Garmus, Juno Isles, Fl., atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 18 dol. Ačiū.

• Klemensas Žukauskas, Sunny Hills, Fl., atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 23 dol. Ačiū.

• Jonas Pipiras, Worcester, Mass., atnaujindamas prenumeratą, pridėjo Dirvai paremti auką 15 dol. Ačiū.

INTERNATIONAL

RŪTA PAUPERIENĖ, Įstaigos vedėja

1987 METŲ KELIONĖS Į LIETUVĄ

NR. 8701	Gegužės 8 - gegužės 23 d.	
	Iš New York'o	\$1,895.00
	Iš Chicago's	\$1,995.00
	Kelionės maršrutas: 1 naktis Maskvoje, 10 naktų LIETUVOJE, 3 naktys Stockholm'e.	
NR. 8702	Liepos 3 - liepos 18 d.	
	Iš New York'o	\$1,965.00
	Iš Chicago's	\$2,065.00
	Kelionės maršrutas: 1 naktis Maskvoje, 10 naktų LIETUVOJE, 3 naktys Copenhagoje.	
NR. 8705	Rugpjūčio 14 - rugpjūčio 30 d.	
	Iš New York'o	\$1,995.00
	Iš Chicago's	\$2,095.00
	Kelionės maršrutas: 1 naktis Maskvoje, 10 naktų LIETUVOJE, 4 naktys Stockholm'e.	
NR. 8706	Rugsėjo 18 - spalio 3 d.	
	Iš New York'o	\$1,795.00
	Iš Chicago's	\$1,895.00
	Kelionės maršrutas: 1 naktis Maskvoje, 10 naktų LIETUVOJE, 3 naktys Copenhagoje.	

KITOS KELIONĖS

NR. 8703	Liepos 11 - 24 d. — LATVIJA	
	Iš New York'o	\$1,695.00
	Maršrutas: 2 naktys Helsinkis, 10 naktų Riga.	
NR. 8704	Rugpjūčio 1 - 16 d. MENO IŠVYKA	
	Iš New York'o	\$2,165.00
	Maršrutas: 5 naktys Maskva, 4 naktys Leningradas, 1 naktis Stockholm'as, 2 naktys Helsinkis, 2 naktys Silja Line laive.	
NR. 8707	Lapkričio 6 - lapkričio 22 d. OPEROS IŠVYKA	
	Iš New York'o	\$1,950.00
	Maršrutas: Stockholm'as 2 naktys, Maskva 3 naktys, Leningradas 3 naktys, Budapest'as 3 naktys, Copenhaga 3 naktys. Viso 10 operos ir baletų spektaklių.	

Kaina (nakvojant dviese kambaryje) įskaito visas susisiekimo išlaidas, viešbučius, maistą Lietuvoje, įvairias ekskursijas ir daug kitų priedų. Pageidaujant tolimesnių kelionės detalių prašome kreiptis, prisiimsime brošiūras.

Tarpininkaujame perkantiems automobilius. Kainos:

VOLGA GAZ 24-10	— 5,600 rb.
VAZ 2108	5,365 rb.
VAZ 2107	4,470 rb.
VAZ 2106	4,130 rb.
VAZ 21003	3,900 rb.
VAZ 21013	3,360 rb.

Padedame sutvarkyti dokumentus iškvietimams.

G. T. INTERNATIONAL, INC. P. O. BOX 29163 CHICAGO, ILL. 60629
Telefonai: (312) 471-1700 arba (312) 471-1702

Kanados lietuviai iškilmingai minėjo

Vasario Šešioliktąją J. Varčius

Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 69 metų sukaktis paminėta 1987 m. vasario 13-15 d. d. suruoštais KLB Toronto apylinkės valdybos renginiais Toronto ir Missassaigos miestuose.

Vasario 13 d., penktadienį, Prisikėlimo parapijos salėje įvyko tradicinis priėmimas kitataučiams. Tai uždaras renginys, kur lietuviai galėjo dalyvauti tik su pakvietimais, kurių negavo spaudos bendradarbiai, atstovaujantieji JAV lietuvių laikraščius.

Vasario 14 d., šeštadienį, 12 val. Lietuvos vėliava buvo iškelta Toronto miesto rotušės aikštėje. Vasario 15 d., sekmadienį, mūsų trispalvė suplevėsavo Missassaigos miesto rotušėje, kur susirinko apie 150 lietuvių. Pagrindinį sveikinimo žodį čia pasakė lietuvių draugė, šio miesto burmistrė Hazel McCallion.

Sekmadienį, vasario 15 d., prieš piet visose Toronto lietuvių katalikų ir evangelikų bažnyčiose vyko iškilmingos pamaldos su specialiais parinktais liturginiais tekstais, giesmėmis ir pamokslais. Pamaldose dalyvavo organizacijos su vėliavomis ir skaitlingi tikintieji. Galingai skambėjo chorai ir visi meldė Aukščiausiąjį padėti atgauti Lietuvai laisvę ir nepriklausomybę.

Pagrindinė iškilmė vyko didžiojoje Anapilio salėje Mississaugoje, kur dalyvavo apie 800 tautiečių, garbingų svečių ir tautiniais drabužiais pasipuošę meninės programos atlikėjai. Apie 4 val. p. p. scenoje išsiriškiavo Toronto vyrų choras "Aras" ir atsistojus publika pagerbė įnešamas į

sceną Lietuvos, Kanados ir penkių lietuviškų organizacijų vėliavas. Muz. V. Vėrikaičio diriguojamas choras galingai sugiedojo "O Canada". Turiningą invokaciją sukalbėjo kun. dr. Pr. Gaida.

Įvadinį žodį pasakė angliškai ir lietuviškai KLB Toronto apylinkės pirm. A. Vaičiūnas. Buvo pagerbti minėjime dalyvavę du kūrėjai-savanoriai: V. Kazlauskas ir L. Vaštokas. Susirinkusius kanadiečių valdžios pareigūnus, parlamento narius ir kitus kitataučius svečius diplomatinės tarnybos vardu sveikino Lietuvos gen. konsulas dr. J. Žmuidzinas angliškai ir publikai lietuviškai, pabrėždamas, kad mūsų tautos nemirtingumas slepiasi didžiausiame jos lobyje — lietuvių kalboje.

Pagrindinis kalbėtojas buvo atvykęs iš Washingtono Linas Kojelis, prezidento R. Reagano patarėjas. Jis kalbėjo 40 minučių. Pirmą savo paskaitos dalį skyrė lietuviams ir kalbėjo gražia lietuvių kalba, be jokios svetimybės kalbos akcento ir priemaišų. Prele g e n t a s įžangoje pasidžiaugė, kad šią iškilnią Vasario 16-tosios šventę turi progos paminėti drauge su lietuviais Kanadoje. Ši šventė primena istorinius faktus vykusią kovą dėl Lietuvos laisvės, n e p r i k l a u s o m o s Lietuvos šviesų gyvenimą. Šis prisiminimas mus skatina kovoti ir dirbti dėl Lietuvos laisvės atgavimo, nepamiršti žuvusių ir kenčiančių tautiečių sovietiniuose gulaguose.

L. Kojelis savo kalboje pabrėžė, kad mūsų svarbiausias šiuo metu uždavinys — išlaikyti Lietuvos

pavergimą neišspręsta tarptautinių klausimų sąrašą. Turime mes visi reikštis dinamiskai ir nepraleisti nei vienos progos kelti viešumon mūsų pavergtos tėvynės problemas. Lietuviai kaip Kanados ar JAV piliečiai gali dalyvauti krašto politikos programos sudaryme ir aktyviai reikštis sprendimų procese.

Po karo JAV santykiuose su Sovietų Sąjunga buvo palankių ir nepalankių laikotarpių pavergtoms tautoms. Prezidentų Trumano ir Eisenhowerio laikais buvo vykdoma sulaikymo politika. Tuo metu buvo griežtas p a s i p r i e š i n i m a s Sovietų Sąjungos politiniams proveržiams. Šią politinę situaciją sumaniai panaudojo lietuviai, įsteigdami lietuviškas programas Amerikos Balse ir Laisvės radijo stotyje. Buvo sudaryta Kersteno komisija, kurioje lietuviai efektingai ir dokumentuotai išaiškino Lietuvos okupaciją, vykdytus žmonių žudymus ir trėnimus. Prezidento Nixono laikais buvo vedama santykiuose su Sovietų Sąjunga detentės politika, kurios pasekoje net Lietuvos pasiuntinybė Washingtone negaudavo tradicinio sveikinimo Vasario 16-sios proga. Prezidento Carterio laikais mūsų padėtis pagerėjo, nes jis iškėlė žmogaus teisių pažeidimo klausimą Sovietų Sąjungoje ir kituose komunistiniuose kraštuose. Prezidento Reagano valdymo metai yra šviesiausi lietuviams, nes jis rėmė ne tik žmogaus teisių pažeidimų klausimą, bet ir reikalavo daugiaus laisvių Rytų Europos pavergtiems kraštams.

L. Kojelis įdomiai analizavo Gorbačiovo "glostnost" — aiškumo politiką, kuris Sovietų Sąjungoje bando prarasti reformuoti piliečiams išnaudoti, verčiant juos sunkiai dirbti, aukotis komunistiniams idealams, bet nėra įrodymų, kad jis nori prarasti reformas komunistinės santvarkos. Amerikos politikai "glostnost" politiką vertina skeptiškai, ji yra tik kosmetiška, paviršutiniška, kuri nekeičia komunistinės santvarkos esmės ir užsienio politikos siekių.

Prelegentas priminė, kad pasirinkimas pasyvios taktikos reiškia pralaimėjimą. Reikalinga vesti agresyvią veiklą ir verta net rizikuoti. Kaip pavyzdį jis priminė Latvijoje 1986 įvykusią JAV delegacijos ir Sovietų Sąjungos pareigūnų diskusinę konferenciją, kurioje buvo svarstomi ne

tik JAV ir Sovietų Sąjungos santykiai, bet ir kitų kraštų klausimai. Nežiūrint įtarimo, kad sovietai siekė šia konferencija Latvijoje išgauti JAV pripažinimą Latvijos teisėto prijungimo prie Sovietų Sąjungos, tačiau amerikiečių delegacijos atstovo-ambasadoriaus reakcija, pareiškimas, kad Pabaltijo kraštai yra pavergti ir JAV to nepripažįsta, privertė rusus pripažinti Pabaltijo valstybių pavergimą kaip atskirą šio regiono problemą, kuri dar laukia sprendimo. Ši konferencija buvo naudinga pabaltiečiams, nes buvo rodoma televizijoje ir Latvijoje buvo laisvai dalinami lietuvių išievių paruošti ženkleliai, vaizduojantieji JAV ir nepriklausomos Latvijos vėliavas. Konferencijos eigą labai išgarsino JAV spauda. Lietuvių išievių veiksmų sugebėjimas panaudoti šią konferenciją Latvijos nepriklausomybės atstatymo tikslams, yra pavyzdys, kad kartais verta rizikuoti ir sugebėti pereiti iš pasyvios į agresyvią veiklą.

Prelegentas baigdamas pareiškė, kad mes turime būti realistai, o ne "Aušros", "Varpo" laikų romantikai. Reikia veikti su agresyvumu, o ne rutina, su giliu įsitikinimu, kad Lietuva bus laisva jei ne už metų, dešimtmečių, o gal už šimtmečių, nes kol tauta gyva, jos laisvės troškimas nemiršta.

Antroje paskaitos dalyje L. Kojelis kalbėjo kaip prezidento Reagano patarėjas angliškai kitataučiams, aiškindamas JAV valdžios nepripažinimo politiką, pavergtos Lietuvos problemas, kurios nepagerės Gorbačiovo "glostnost" kosmetinėje politikoje. Prašė Kanados parlamento narius, valdžios pareigūnus padėti pabaltiečiams kovoje dėl jų kraštų laisvės.

Po L. Kojelio aktualios paskaitos, kurį dalyviai pagerbė atsistojimu ir audringais plojimais, vyko kitataučių sveikinimai. Pirmoji sveikino Mississaigos burmistrė H. McCollion, pabrėždama faktą, kad Lietuvos vėliava šiame mieste plevėsuos kiekvienais metais, primindama gyventojams laisvės siekiančią Lietuvą. Kanados parlamento narys P. Boyer pasakė aktualią kalbą, apie tautos nepriklausomybės siekimų reikšmę, užbaigdamas prasmingu išsireiškimu: "Laisvės daina niekada nemiršta, miršta tik jos dainininkai". Sveikino provincijos ministerio pirmininko Petersono vardu atsiųstas parlamento atstovas ir Kanados ministerio pirmininko Mulroney atsiųstas atstovas įteikė KLB Toronto apylinkės pirm. V. Vaičiūnui įremtą specialų sveikinimą. Karščiausią ir atviriausią sveikinimą — kalbą pasakė

Ontario parlamento narys Y. Shymko, iškeldamas abejojimų dėl Gorbačiovo "glostnost" politikos reformų, kritikavo Deschenes komisijos veiklą, kuri tikrumoje ieško aukų karo nusikaltėlių vardu sukompromituoti R. Europos okupuotų kraštų ateivius, kad iš Sovietų Sąjungos išviliotų daugiau "refiuznikų". Sveikinimus užbaigė estų ir lietuvių konsulai su broliškais linkėjimais.

Minėjimo akademinė dalis buvo užbaigta 6:30 val. vak. K. Raudžio perskaityta rezoliucija Kanados min. pirmininkui B. Mulroney, kuriais dalyviai pritarė garbiais plojimais.

Meninę programos dalį pradėjo solistas R. Strimaitis, kuris, akompanuojant muz. J. Govėdai, padainavo: Ugnelė, Klajūnas ir Mano gimtinė. Toronto tautinių šokių "Atžalynas" jaunuolių grupė vikriai atliko penkių šokių pynę. Toronto vyrų choro "Aras" apie 40 dainininkų, dirguojant jų mokytojų V. Vėrikaičiui, galingai sudainavo: Yra šalis, Kalniškės miškuose, Mano tėvynė ir Lietuva.

Minėjimo užbaigos žodį pasakė KLB krašto valdybos pirm. adv. A. Pacevičius, angliškai padėkojęs L. Kojeliui, parlamento nariams, lietuvių bei estų konsulams ir kitiems kitataučiams. Lietuvišku žodžiu jis pasveikino visus dalyvius Vasario 16-sios proga, primindamas, kad persekiojama mūsų tauta gyva, turinti didelį prityrimą mirties grumtynėse su priešu. Išievių pareiga padėti savo kovojantiems broliams pavergtoje tėvynėje. Priminė, kad sovietai nepasitenkina persekiojimu lietuvių okupuotoje Lietuvoje. Su klasotais dokumentais KGB bando per savo agentus sukompromituoti lietuvių išievią, kad suterorizuoti nebandytume skelbti pasauliui tiesos apie mūsų tautos pavergimą. To pasekoje atsirado Deschenes komisija, kuri paruošė mums nežinomą pranešimą Kanados vyriausybei su rekomendacijomis nubausti karo nacių nusikaltėlius, kurių daugumą sudaro pabaltiečiai ir ukrainiečiai. Dar nežinome kokių priemonių griebsis Kanados vyriausybė, bet gerai žinome, kad mums teks ginti savo tautinius interesus. Šiuo atveju reikės daug lėšų ir pirm. adv. A. Pacevičius tautiečius paremti ši gyvybinį lietuvių ginamą interesą gausiomis aukomis.

Minėjimą sklandžiai pravedė pranešėja Zita Gorklytė, kuris baigtas 7 val. vak. didingai sugiedojus Lietuvos himną.

ĮSIGYKITE ŠIUOS LEIDINIUS

- ☐ LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA, 37 tomai \$370.00
- ☐ LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS 37-tas tomas \$ 35.00
- ☐ Anksčiau užsisakiusiems — \$33.50
- ☐ ENCYCLOPEDIA LITUANICA, 6 tomai \$150.00
- ☐ VINCO KRĖVĖS RAŠTAI, 6 tomai \$ 35.00
- ☐ Signataro PETRO KLIMO "Iš mano atsiminimų"..... \$ 13.00
- ☐ Prez. A. SMETONOS raštai "Pasakyta parašyta"..... \$ 11.00

Žemiau išvardintiems leidiniams duodama nuolaida 50%

Amerikos lietuvių istorija — A. Kučas \$10.00, Rubajatai — E. Saštvaras \$7.50, Atspindžiai ūkanose — V. Alantas — \$6.00, Dialogas su lietuviais — B. Raila \$6.00, Palikimas — F. Kirša \$4.00, Gluosnių daina — A. Vaičiulaitis \$3.00, Lietuvių kalbos veiksmažodžių aspektai — L. Dambriūnas \$4.00, Pulgio Andriušio raštai, 1 tomas \$5.00.

Šį skelbimą iškirti ir pageidaujamas knygas pažymėti. Kaina US dol.

J. KAPOČIUS, P. O. BOX 95, SO. BOSTON, MA. 02127, USA

TELEF. (617) 282-2759

Vardas, Pavardė

Adresas

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

Vasario 16-toji Los Angeles mieste

Rūta Sakienė

Šiomet pirmą kartą per daugelį metų Los Angelėje per Vasario šešioliktą lijo gana smarkus lietus. Bet tas nei kiek nesumažino dalyvių skaičiaus ir nesutrūkdė šventės eigos.

Pagal tradiciją apeigos pradėtos vėliavų pakėlimu šv. Kazimiero parapijos aikštėje, iš kur organizacijos su vėliavomis ir gausinga lietuvių minia susirinko bažnyčioje, kur prelatas Jonas Kučingis, parapijos chorui giedant, atnašavo iškilmingas šv. Mišias. (Prelato patriotinis ir giliai prasmingas šios dienos pamokslas spausdinamas atskirai). Aktoriui Vincui Dovydaičiui skaitant šiai progai Alės Rūtos parašytas eiles, organizacijų ir

jaunimo atstovai prie altoriaus nešė Lietuvos žemės sauja, Sibiro maldaknygę ir Tėvynės lino austą Lietuvos himną. Iškilmingas, gražus ir giliai jaudinantis tai buvo momentas.

Po mišių susirinkome parapijos salėn paminėti Nepriklausomybės šventę, prie kurios organizavimo, pravedimo ir atlikimo šiemet labai daug prisidėjo mūsų jaunimas.

Programos pravedėjai — Daiva Čekanauskaitė ir šių metų Eug. Kriaučeliūno jaunimo premiją laimėjęs Tadas Dabšys. Jiedu, pasikeisdami, pristatė svečius, paskaitė sveikinimus raštu ir rezoliuciją, kuri buvo plovimu priimta ir bus pasiųsta valdžios atstovams

Savanoriai papuošiami gėlėmis. Iš kairės: Vladas Šimoliūnas, Ramovės pirm., savanoriai plk. Jonas Andrašūnas, kpt. Jurgis Tumavičius, kpt. Gregorijus Radvenis, Mykolas Barauskas. Gėles segė J. Čekanauskienė ir birutiečių pirm. A. Dūdienė. Vl. Gilio nuotr.

bei amerikiečių spaudai.

Pirmasis sveikinimo žodį tarė ALTo Los Angeles skyriaus pirmininkas inž. Antanas Mažeika, kuris pagal

įsigalėjusią tvarą, talkininkaujamas VLIKO ir Bendruomenės, šią šventę surošė. Atsistojimu pagerbti žuvę už Lietuvos laisvę. Išvardinti septyni gyvi losangeliečiai Nepriklausomybės kovų didvyriai: Vyčio Kryžiaus Kavalieriai — pulk. Jonas Andrašūnas, av. kpt. Jurgis Tumavičius. Savanorėjai kūrėjai — plk. Tomas Sereika, plk. Juozas Andrius, maj. Jonas Puikūnas, av. kpt. Gregorijus Radvenis, ir eilinis Mykolas Barauskas. Keturiems, šventėje dalyvavusiems, salei griausmingai plojant, buvo prisegtos gėlės. Trys, kurie negalėjo šventėje dalyvauti, bus aplankyti ir susirinkusių vardu pasveikinti namuose.

Gražią, neilgą kalbą pasakė gen. garbės konsulas Vytautas Čekanauskas, pabrėždamas, kad lietuvių tėstinumas ir lietuvių kalbos žinojimas jaunajai kartai yra dominuojantis faktorius, nes gerai savosios kalbos nemokėdamas ir nežinodamas mūsų tautos ir šalies istorijos, jaunas lietuvis nepastebės ir nemokės pataisyti jau vis dažniau pasirodančius neteisingus arba klastojamus istorinius duomenis.

Žodžiu sveikino estų konsulas ir latvių atstovas. Perskaityti sveikinimai raštu: valstybės sekretoriaus George Shultz, Kalifornijos gubernatoriaus George

Deukmeijan ir kitų amerikiečių valdžios atstovų.

Šios dienos prelegentas prof. dr. Jonas Račkauskas iš Chicagos — pedagogas ir plataus mąsto visuomenininkas, šiuo metu einas Lietuvių Bendruomenės Švietimo Komisijos pirmininko pareigas. Jaunas, ramiai iškalbingas, giliai mąstantis ir gerai nusimanantis kalbėtojas losangeliečiams padarė labai malonų įspūdį.

Jau eilę metų Vasario šešioliktos minėjimo proga Los Angeles Lituanistinės mokyklos mokinių tarpe pravedami rašinių konkursai ir laimėjusiems skiriamos piniginės bei dovanišios premijos. Šiomet su savo piešiniais, nes rašyti dar nemoka, buvo įtraukti ir patys mažieji mokinukai. Laimėtojų iš viso buvo net 20. Visi jie buvo iškviesti scenon ir, publikai plojant, apdovanoti. Pravedė Bendruomenės pirmininkė Angelė Nelsienė ir Lituanistinės mokyklos vedėjas Juozas Pupius. Žodį tarė anksčiau tokią premiją gavusi Audra Nelsaitė-Narbutienė. Prof. J. Račkauskas švietimo Tarybos vardu įteikė Lituanistinei mokyklai 1500 dol. čekį.

Meninę minėjimo programos dalį atliko, muz. Aloyzo Jurgučio vadovaujamas, Spindulio jaunimo choras. Režisierius ir deklamatorius Algis Žemaitaitis. Šventę (Nukelta į 12 psl.)

"Spindulio" jaunimo choras. Prie pianino muz. A. Jurgutis. Fleita K. Mickutė. Vl. Gilio nuotr.

Los Angeles ir apylinkių lietuviai
maloniai kviečiami į

**KANKLIŲ MUZIKOS IR
DRAMINĖS LITERATŪROS
POPIETĘ**

šių metų kovo 22 dieną,
12:30 val. p. p.

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOS SALĖJE.

Mirga Bankaitytė

Programą atliks, pirmą kartą Los Angeles,
kanklininkė-virtuozė
Mirga Bankaitytė
ir aktorius
Petras Maželis.

Po programos vaišės.

Įėjimas \$7.50.

Rengia AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS
SAJUNGOS LOS ANGELES
SKYRIUS

Petras Maželis

ALTo Los Angeles skyriaus pirm. inž. Antanas Mažeika su minėjimo programos pravedėjais Daiva Čekanauskaite ir Tadu Dabšiu. Vl. Gilio nuotr.

Šv. Kazimiero parapijos salėje minint Vasario 16-tąją.

VL. Gilio nuotr.

(Atkelta iš 11 psl.)

uždarė ir padėkos žodį tarė VLIKo atstovas Mykolas Naujokaitis.

Ši šešiasdešimt devintoji mūsų nepriklausomybės atkūrimo šventė, kaip ir visų laisvame pasaulyje įsikūrusių lietuvių kolonijose, užbaigta Lietuvos himnu. Po minėjimo susirinkome apatinėje salėje pietums ir maloniam pabendravimui.

Lietuvos laisvinimo reikalams Los Angeles lietuviai ir šį metų Vasario šešioliktosios proga jau suaukojo \$14,500. O aukos dar vis ateina paštu.

Prel. kun. Jono Kučingio pamokslo santrauka, pasakyto šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje, Los Angeles, Ca., vasario 15 d., minint Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo sukaktį.

Brangūs lietuviai, mūsų tėvynė prieš pavergta, Dievo namai išniekinti, o tauta išblaškyta po visą platųjį pasaulį. Mums grėsia tautinės gyvybės mirtis. Lietuva yra skiedžiama rusais, mūsų angelų ir poetų kalba keičiama į rusų, mūsų tautos praeitis klastojama, niekinama. Ir ši padėtis, vergija, jau tęsiasi 43 metai, o aušros ir pragiedrulių iki šiol dar nematyti.

Tad ką mums daryti? Palikti betkokią viltį ir pulti į desperaciją, pesimizmą. O ne!

Todėl mūsų pareiga yra išlaikyti išeiviją, lietuvišką, sąmoningą, ir kovojančią.

1. Pirmiausia mes esame krikščionys ir esame lietuviai. Tai pati svarbiausia mūsų bazė, kuri mus vienijs. Su tuo kartu eina religiniai ir tautiniai papročiai, tradicijos, lietuviška kultūra. Toliau, tarp savęs mes santykiujame sava, gražia ir sena, Dievo paties mums duota kalba. Tai tie trys elementai turėtų mus vienyti, cementuoti ir skatinti į veiklą, į kūrybą.

2. Neturint po kojų savosios žemės, visų mūsų dėmesio centras turėtų būti

lietuvis. Kiekvienas lietuvis turėtų būti už viską brangesnis. Jeigu mumyse sunyksta lietuviška siela, Lietuvos laisvės troškimai, kalba, papročiai, tada mūsų tautinis pastatas griūva ir mes tampame užgesę savosios tautos žiburiai, nutilę Lietuvos laisvės šaukliai, desertyrų.

3. Savęs išsaugojimas dar nėra viskas. Iš vienos plytos nesubudavosi namo — reikia šimtų, tūkstančių ir milijonų plytų... Todėl mes turime vieningai veikti, dirbti ir niekad nepavargti.

Svarbiausias šios veiklos objektas turi būti šeima, vaikai. Mes turime perduoti savo vaikams ne tik kūno gyvybę, bet ir lietuvišką sielą, mylinčią tautinius papročius, savus žmones, mokančią savo lietuvišką kalbą. Kas būtų iš to, jeigu mūsų mirtimi, mūsų laidotuvių varpų dūžiais baigtųsi ir Lietuvos kovos reikalai. Mūsų pareiga yra iš vaikų sukurti naują išeiviją, lietuvišką, veiklią ir kūrybingą. Praeis metai, antri, kiti ir nė vieno iš čia ešančių nebus! Kas tada? Kas perims mūsų įstaigas? Kas vadovaus mūsų veiksmams? Kas leis ir skaitys mūsų laikraščius? Kas skaitys mūsų lietuviškas knygas? Ir mes tada su poetu Brazdžioniu galėsime klausti: "Kur Tu, Tėvyne, kur Tu, Lietuva?" Ji galės mums atsakyti: "Aš čia nebegyva tavo vaikuose".

Be to, mes esame socialinės būtybės. Jeigu mums rūpi lietuviški reikalai, tai mums reikia ieškoti lietuviškos bazės, lietuviškos aplinkumos, lietuviškų mokymų, parapijų, organizacijų. Tik bendraudami ir draugaudami su savaisiais ilgiau išsilaikysime. Mūsų vaikai lengviau sukurs lietuviškas šeimas ir tokiu būdu galėsime išsilaikyti ir daugiau gero padaryti savo tautai.

Ir pagaliau, kalbant apie mūsų tautinį išlikimą, neturime pamiršti, kad mūsų bendruomenėje ir kultūrinėje veikloje didelį ir svar-

bų vaidmenį vaidina ir mūsų politinė veikla. Tiesa, kai kalbama apie politiką, reikia pastebėti, kad krašto gelbėjimas, kova už religines ir tautines teises, už žmoniškumą, nėra tik partijų reikalas, bet visos tautos ir visų piliečių švenčiausia pareiga. Kai eina žūtbūtinė kova už tautos išlikimą, čia, išeivijoje ir ten tėvynėje, visos partijos, visi susiskirstymai turi pranykti: lieka tik Lietuva ir lietuviai. Todėl gerai darome, kad šokame tautinius šokių, dainuojame lietuviškas dainas, puoselėjame lietuvišką tautinę kultūrą. Būdinga, kad tai daryti leidžiama ir pavergtoje Tėvyne su geroku rusišku bei partiniu pasūdymu. Tačiau bolševikai labiausiai bijo politinės veiklos. Jie dėl to šelsta, nervinasi ir visokiais būdais šmeižia mūsų politinį aktyvą. Čia ir yra mūsų laisvės kovos vienas iš pagrindinių taikinių.

Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronikos 51-me numeryje rašoma: "Mūsų kova už tautos ir Bažnyčios laisvę nebūtų efektyvi, jei mūsų tautiečiai Vakaruose nematytų jos masinėmis komunikacijos priemonėmis, organizuota malda ir kitomis formomis. Už šią pagalbą esame dėkingi radijo stotims, laikraščių redakcijoms, informacijos tarnyboms, ir visiems, kurie vienu ar kitu būdu garsina, pasaulyje diskriminuojamų lietuvių vargus ir meldžiasi už Lietuvą.

Pogrindžio leidinyje "Dievas ir Tėvynė" parašyta: "Ir sunkiausiose okupacijos sąlygose tauta išliks gyva, jei lietuvis nuoširdžiai mylės Dievą, nepasiduos žmogaus nužmoginimo procesui."

Tad nepamirškime šio amžiaus išbandyto kovos ginklo. Melskimės už savo tautą visada, o labiausiai Vasario 16-osios proga. Sudėkime tad šiandien gražiausius savo maldos posmus ant Viešpaties Altoriaus ir nepamirškime taip pat salėje paaugoti Lietuvos laisvės kovai bent vieną plytą, bent vieną vinį būsi-

LIETUVOS KONSULATO PRIĖMIMAS VASARIO ŠEŠIOLIKTOSIOS PROGA

Jau veik dešimtmetis, kai prie Ramiojo Vandenyno Lietuvą ir lietuvių atstovauja generalinis garbės konsulas Vytautas Čekanauskas, žinomas ir mėgiamas ne tik savųjų, bet ypačiai tarpe kitų kraštų diplomatinį atstovų, savo būstinės turinčių Los Angeles mieste. Gerai pažįsta Lietuvos konsulą ir Kalifornijos valdžios įstaigose, su kuriomis jis palaiko stiprius ryšius, dalyvaudamas visose apeigose ir ceremonijose, atitinkamiems pareigūnams kiekviena proga primindamas dabartinę Lietuvos padėtį ir aprūpindamas juos informacine medžiaga.

Pagal tarptautinį paprotį, kraštų diplomatai savo atstovaujamų valstybių didžiųjų švenčių progomis ruošia priėmimus, į kuriuos kviečiami rinktiniai vietinio krašto bei miesto pareigūnai ir kitų kraštų atstovai. Tokiuose atstovybių priėmimuose dalyvauja ir Lietuvos valstybę atstovauja mūsų gen. garbės konsulas Vytautas ir Janina Čekanauskai. Suprantama, kad ir Lietuvos konsului tenka karts nuo karto panašiu priėmimu pagerbti kitų kraštų atstovus bei įtakingus amerikiečius.

Tokį iškilmingą ir puošnų priėmimą konsulas ir ponia Čekanauskai šių metų vasario šešioliką suruošė naujojo Sheraton Universal viešbučio "Roof Garden" salėje, kuri lietuviškai turėtų vadintis sietynų ir žvaigždžių menė, nes pačiame viršutiniame dangoraižio aukšte, vien stiklo sienomis apsupti, svečiai galėjo gėrėtis ne tik milijoninio miesto žiburių jūra, bet ir pasakiškai skaidrios nakties nesibaigiančiais žvaigždynais. Sunku buvo atskirti, kur baigiasi miestas ir prasideda dangus.

Garbės svečiais į šį pokylį buvo kvieisti valdžios atstovai, diplomatinis korpusas ir Los Angeles gyvenantys mūsų savanoriai-kūrėjai ir Vyčio Kryžiaus Kavalieriai. Taip pat ne tik svečiai, bet drauge ir pagelbiniai šeimininkai buvo virš šimto vietinių lietuvių. Jų užduotis buvo padėti savo konsului svečių kitataučių užėmimo ir, žinoma, pokylio išlaidų padengime, nes garbės konsulai, kaip žinome, jokių algų negauna. O kadangi neturime savos valstybės, tai nėra nei valstybinio izdo, kursai padengtų tokių reprezentacinių renginių išlaidas.

Prie įėjimo svečius sutimosios Nepriklausomybės šventovės statybai.

ko ir knygon pasirašyti kvietė visos trys tautiniai rūbais pasipuošusios Čekanauskų dukros: Daiva, Vida ir Rita. Salėje su visais sveikinosi ir vėliau rado laiko pasikalbėti patys pokylio šeimininkai. Šventei įpusėjus konsulas V. Čekanauskas pasakė trumpą kalbą, buvo gertas tostos ir sugiedoti Amerikos ir Lietuvos himnai.

Pagal svečių knygą šventėje dalyvavo šešiasdešimt konsulų, valdžios atstovų ir jų šeimų narių bei palydovų. Iš viso svečių tą puošnų ir gražų Vasario šešioliktosios minėjimo vakarą susirinko veik du šimtai.

Ačiū konsului Vytautui Čekanauskui ir jo dešiniajai rankai — žmonai Janinai už taip vykusiai surengtą Lietuvos konsulato priėmimą mūsų šešiasdešimt devintosios nepriklausomybės atstatymo sukakties proga. Linkime jiems dar daug gražių ir darbingų metų tuo pačiu atsidavimu ir entuziazmu nešti ir saugoti Lietuvos fakelą. (rs)

• Anatolijus Kairys, Chicago, Ill., Dirvos novelės konkurso laureatas, papildė savo Vilties įnašą, atsiųsdamas 25 dol. ir tuo būdu tapdamas šimtininku. Sveikiname.

DIRVOS RĖMĖJAI

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai aukojo:

J. Pipiras, Worcester	15.00
V. Bankauskienė, Miami Beach	5.00
J. Bevins, Sarasota	3.00
L. Dautartas, Orlando Beach	5.00
A. Kairys, Chicago	25.00
A. Verbylienė, Cleveland	8.00
M. Vilutienė, Beverly Shores	25.00
D. Alseika, Los Angeles	3.00
A. Garmus, Juno Isles	18.00
S. Kasnickas, Harbert	5.00
H. Stasas, Cleveland	3.00
V. Senkus, New Baltimore	3.00
K. Laikūnas, Chicago	10.00
K. Žukauskas, Sunny Hills	23.00
A. Vabalas, Caracas	3.00
J. Laurinaitis, Australija	20.00
E. Augustaitis, Orlando Beach	3.00
V. Apeikis, Los Angeles	8.00
Dr. V. Apynys, Clinton	33.00
J. Šulaitis, La Grange Park	13.00
Dr. E. Jarašūnas, Santa Monica	25.00
A. Jankaitis, Toronto	3.00
P. Janulaitis, Rancho Palos	3.00
R. Veitas, Milton	23.00
A. Dirgėla, Evergreen Park	8.00
St. Baras, Palos Park	18.00
V. Adomavičius, Brookfield	3.00
A. Varnelis, Dowagiac	16.00
A. Meiliūnienė, Sydney	3.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

Choras "Daina" atlikęs dalį meninės programos vasario 16 minėjime Juno Beach, FL. Dešinėje vadovė I. Manomaitienė.

VASARIO 16 PALM BEACH APSKRITYJE

Vasario 16 minėjimas praėjo labai išpūdingai. Didelė steigmena buvo, kai vasario 15 St. Paul of the Cross bažnyčioje mišias atnašavo pats Palm Beach diecezijos vyskupas Thomas V. Daily, asistuojant kun. dr. J. Prunskiui iš Chicago ir kun. V. Pikturnai. Prie altoriaus vyskupą atlydėjo apie 20 tautiniais drabužiais pasipuošusių moterų. Pamaldas pradėdamas

vyskupas nušvietė Lietuvos kančias ir pakvietė visus drauge su juo aukoti mišias ir maldas už Lietuvą. Apart lietuvių, bažnyčioje buvo apie 1000 kitataučių. Mišių metu lietuviai išpūdingai sugiedojo Prieš Tavo altorių, o sol. Ona Jemeikienė ir Elena Blandytė žaviai atliko duetą Ave Maria. Po mišių vyskupas pakvietė sugiedoti jam dar negirdėtą Lietuvos himną, kuris, var-

gonams stipriai gaudžiant, skambėjo galingai, o jautresniems pasididžiavimo ašara suvilgė skruostus. Iš bažnyčios išeinantiems buvo išdalinti 500 LITHUANIA-LIETUVA lankstinukų. Lietuvės moterys salėje pavaišino parapijiečius savais kepiniais.

Iškilmingas minėjimas buvo Juno Beach metodistų bažnyčioje. Jį atidarė minėjimui rengti komiteto pirm. dr. J. Šalna ir pakvietė V. Šalčiūną toliau vesti programą. Sol. O. Jameikienė atlikus JAV himną ir kun. V. Pikturnai sukalbėjus invocaciją, "Dainos" choras sugiedojo O Dieve geriausias. Sekė Floridos gubernatoriaus proklamacijos skaitymas ir Vilniaus Braženo aktuali ir faktais paremta kalba. Susirinkusieji kalbėtojų pritarė stipriais plojimais.

Meninę dalį atliko sol. O. Jameikienė, jautriai padainavusi penkias dainas. Pasakutinis birželis buvo itin jaudinantis, kurį su deklamacija papildė solistės sutė Elena Blandytė. Programoje dalyvavo ir mūsų jaunimas: T. Valodka su deklamacija ir trys broliukai Jameikiai su savo muzikiniu montažu Lietuva brangi. "Dainos" choras, vadovaujamas I. Monomaitienės, pasigėrėtinai padainavo tris patriotiško turinio dainas ir dar pridėjo žiema bėga.

Aukų Lietuvos laisvės reikalams buvo surinkta rekordinė suma — arti 4000 dol. Pirm. J. Šalna padėkojo dalyviams ir scenon iškvietė programos atlikėjus ir aktyviusius minėjimo rengėjus. Minėjimas užbaigtas Lietuvos himnu. Vasario 16 d. prie lietuvių Laisvės paminklo buvo at-

likta Lietuvos laisvės aukų pagerbimo iškilmė, kurios pabaigai nuskambėjo Lietuva brangi. Apie visą minėjimą buvo nugirsta daug gerų atsiliepimų ir, per jo išnešimą viešumon, Lietuvai išigyta draugų svetimtaučių tarpe.

CICERO

MIRĖ PROF. JONAS
PALTAROKAS

1987 m. vasario 6 d. po ilgos ligos, Cicero mieste, mirė buvęs žemės ūkio Akademijos Dotnuvoje, profesorius Jonas Paltarokas.

Kaip žinia, prof. J. Paltarokas buvo aktyvus Lietuvos nepriklausomo gyvenimo kūrėjas ir dalyvis.

Jau 1916 metais, studijuodamas agronomijos mokslus Kijevo politechnikumo institute, jis buvo aktyvus nukentėjusiems nuo karo šelpti komiteto ir lietuvių tarybos dalyvis ir valdybų narys. Jis daug prisidėjo prie lietuvių karių išjungimo iš steigiamo lenkų korpuso ir sudarymo atskiros lietuvių vieneto.

1918 metais grįžęs į Lietuvą, jis žemės ūkio ministerijoje ėjo įvairias atsakingas pareigas, kol pagaliau 1922 metų rudenį Halles-Wittenbergo (Vokietijoje) universitete baigė agronomijos mokslus. Užbaigęs studijas Vokietijoje, velionis vėl grįžo į Lietuvos žemės ūkio Ministeriją. Čia jis paruošė labai reikalingų pienininkų kontrolasistentų besikuriančiam Lietuvos ūkiui. Jis buvo žemės ūkio ministerijos švietimo skyriaus direktorius ir 1924 m. liepos mėnesio 15 d. buvo paskirtas ž. ū. Akademijos Dotnuvoje, zootechnikos katedros vedėju su docentu

titulu, gi 1935 m. buvo jam suteiktas e. o. profesoriaus titulas.

Jis plačiai vykdė prie pieninkystės laboratorijos įvairius pieno, mėsos ir pašarų tyrinėjimus, išvadas skelbdamas III ir IV žemės ūkio vadovo tomuose ir specialiuose žemės ūkio žurnaluose bei laikraščiuose. Dažnai vykdavo į užsienį dalyvauti tarptautiniuose agronomų suvažiavimuose, kur skaitydavo paskaitas.

Be mokojo darbo aktyviai dalyvavo ir administracijoje, eidamas tarybos sekretoriaus ir prorektoriaus pareigas. Taip pat buvo aktyvus Lietuvos Tautininkų Sąjungos narys.

Š. m. vasario 11 d. atsisveikindami velionį Chicagoje, L. Agronomų s-gos vardu, vicepirm. agr. Antanas Šantaras plačiau apžvelgė velionies Paltaroko veiklą atsikuriančios Lietuvos gyvenime. Inž. Eugenijus Bartkus prisiminė jo veiklą tautininkų gretose, taip pat Kempteno stovykloje. Ypatingai jautrų žodį pasakė velionies žentas dr. Jonas Valaitis šeimų vardu.

Vasario 12 d. po šv. Mišių ir prasmingo kan. V. Zakarausko pamokslo, švč. M. Marijos Gimimo Marquette parko lietuvių parapijos bažnyčioje, velionio palaikai buvo palaidoti šv. Kazimiero lietuvių kapinėse, greta jo prieš septynerius metus mirusios žmonos Stasės. Sugiedota "Marija, Marija" ir tautos himnas.

Laidotuvių dalyviai Kubilių ir Valaičių šeimų kviečiami papusryčiauti "Dainoje", skirstėsi liūdėdami netekę taip brangaus Lietuvai sūnaus.

Tebūnie jam lengva svečios šalies žemelė.

Ant. Šantaras

Tomas Valodka ir broliai Aldis, Vidas ir Gitas Jameikiai atlikę meninę programą Vasario 16 minėjime Juno Beach, FL. J. Garlos nuotr.

PUIKIAUSIUS KAILIUS RASITE

Chicagoje pas vienintelį lietuvių kailininką

NORMANA BURŠTEINA

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601

Tel. krautuvės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489.

A. a. prof. Jono Paltaroko karstas šv. Kazimiero lietuvių kapinėse. Maldas skaito kun. V. Zakarauskas. Prie karsto šeimos nariai. V. A. Račkausko nuotr.

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA**
MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkas J. Mažeika

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

Akademines varžybas praveda V. Aukštuolienė. Sėdi komisija: Apanavičiūtė, Civinskas, Vyšnionis, Alšėnienė, Stempužis ir Biliūnas.

MOKINIŲ VARŽYBOS

Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos 12 skyriaus akademinės varžybos iš lietuvių žinių, vasario 22 d. Dievo Motinos parapijos mažojoje salėje praėjo gan gerai.

Varžybų komisiją sudarė psichologė dr. Vita Aukštuolienė, radijo vedėjas Juozas Stempužis, negalint da-

lyvauti dr. Danguolei Tamulionytei, atstovavo mok. Kristina Alšėnienė ir buvęs mokyklos vedėjas, istorijos mokytojas J. Vyšnionis. Komisijai talkininkavo tėvų komiteto pirm. K. Civinskas, mokytojos R. Apanavičiūtė, R. Ardytė ir stud. Linas Biliūnas.

Klausimai lietuvių kalbą, literatūrą, istoriją, geografiją ir visuomenės

mokslą. Varžybas įgalino įgyvendinti Stefanija Radzevičiūtė skirdama 700 dol. premiją. Tai buvo įvykis pirmą kartą mokykloje. Mokiniai pajuto reikalingumą atidumo ir išsamiau žiūrėti einamus dalykus.

Stebėtojams buvo proga jausti jaunimo rimtą atsinešimą. Džiugu, kad mokykla ruošia tokio pobūdžio varžybas ir padėka mecenatui.

Kovo 15 d. 11:30 val. r. stebėsime 11 skyriaus mokinių varžybas Dievo Motinos parapijos mažojoje salėje.

Kviečiami visi.

A. A.

ZENONUI GOBIUI

mirus, jo žmonai KAZIMIERAI, sūnums VYTUI, ALGIUI, sesutėms APOLONIJAI, GENEI, ADAI ir jų šeimoms reiškiamo gilia užuojautą.

J. Andriušis
S. J. Garlai
J. Juozaitis
P. Mikšys
A. A. Stepanauskai

A. A.

ZENONUI GOBIUI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame jo seserį LANĄ PAŽERIENĘ, jo žmoną, šeimą ir kartu liūdime.

Elena Damijonaitienė
Lucija Petrikonienė
Marija Slavinskienė
Halina Žitkienė

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,
William J. Jakubs Jr. ir
Barbara Jakubs Schmidt
Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai
936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119
Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

SAMPLE MAKER
Experienced w/curtains/bedspreads.
Work with designer. Must speak English. Must know machines. Benefits.
Good working cond. Roy 212-684-5364 (5-9)

MATAS REALTORS

505 EAST 185 ST., EUCLID, OHIO 44119
(216) 486-2530

RITA MATAS — Broker — G.R.I. — C.R.A.
Adv. VYTAS MATAS — teisinis patarėjas

JONAS DUNDURAS, adv. RAMON FOLTZ,
ROMA MAJOROVAS, ALGIS MATAS, PETRAS
MATAS, PATRICIA SAJOVEC, DALIA
ŠIRVAITIS, adv. HOWARD TURNER.

• GEGUŽĖS 17 D. Lietuvių namų salėje Bronio Railos knygos "Tave mylėti tegalima iš tolo" sutiktuves. Apie knygą kalbės prof. Tomas Venclova.

• GEGUŽĖS 24 D. — Atnaujintos Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos šventovės šventinimas, dalyvaujant vysk. A. M. Pilla, vysk. P. Baltakiui, OFM ir vysk. V. Brizgiui.

• BIRŽELIO 7 D. Šv. Kazimiero lit. mokyklos mokslo metų užbaigimas.

• Kiekvieną antradienį nuo 5:30 iki 6:00 val. vak. klausykite jaunimo radijo programą "Naujoji Viltis", redaguojamą Tauro Bubliko iš radijo stoties WCSB 89.3 FM banga.

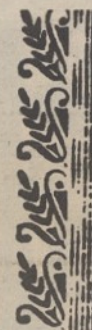
Help Wanted — for Cook
4 p. m. — 9 p. m. Wednesday, Thursday, Friday.
Call: 861-3896.

A. A.

ZENONUI GOBIUI

iškeliavus amžinybėn, seserį APOLONIJĄ PAŽERIENĘ, žmoną KAZYTĘ, bei visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Apolina ir Linas
Staškūnai
Julytė ir Tamas
Johnson
Raimundas ir Nancy
Staškūnai

Taupa

— Lithuanian Credit Union
— Lietuvių kredito kooperatyvas

ISIKŪRĖS NUOSAVUOSE NAMUOSE —
767 East 185th St.
Cleveland, Ohio 44119
Tel. (216) 481-6677

TAUPLYKITE IR SKOLINKITES
vieninteliame lietuvių kredito kooperatyve Ohio valstijoje.

MOKAME AUKŠTESNES PALŪKANAS UŽ:	SKOLINAME GERES- NĖMIS ISSIMOKĖJIMO SĄLYGOMIS:
TAUPLYMO SĄSKAITAS	ASMENINIAMS REI- KALAMS. AUTOMOBILIŲ PIRKIMUI. NAMŲ PAGERINIMUI (HOME EQUITY). NAMŲ PIRKIMUI (MORGIČIAI).
CERTIFIKATUS	
IRA SĄSKAITĄ	
PENSIJŲ ČEKIŲ SĄSKAITĄ (DIRECT DEPOSIT)	

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

Parduodame pinigines perlaidas (money orders), traveler's
cheques, priimame telefono, elektros, šildymo ir vandens
sąskaitas.

KIEKVIENA SĄSKAITA FEDERALINĖS
VALDŽIOS APDRAUSTA IKI \$100,000.

DARBO VALANDOS:

Antradieniais, trečiadieniais, ketvirtadieniais ir
šeštadieniais nuo 10:00 val. r. iki 2:30 val. p. p.
Penktadieniais nuo 10:00 val. r. — 6:00 val. vak.

SEKMADIENIAIS

11:00 val. r. — 12:00 val. dienos
Dievo Motinos parapijos patalpose
18022 Neff Rd., Cleveland, Ohio 44119

CLEVELANDE ir Kapylinkų**CLEVELANDO ALT
SUSIRINKIMAS**

Metinis Amerikos Lietuvių Tarybos Clevelando skyriaus organizacijų atstovų susirinkimas įvyks š. sekmadienį, kovo mėn. 8 d., 11:45 val. šv. Jurgio lietuvių parapijos salėje.

Darbotvarkėje: valdybos veiklos, išdininko ir kontrolės komisijos pranešimai, diskusijos, naujos valdybos ir kontrolės komisijos rinkimai ir ateities veikla.

Visos skyriuje dalyvaujančios organizacijos prašomos prisijusti savo atstovus (iki trijų).

VARŽYBŲ TĖSINYS

Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos XI skyriaus lituanistikos akademinių žinių varžybos įvyks kovo 15 d. Dievo Motinos parapijos mažojoje salėje. Kviečiame dalyvauti.

• Dr. Emanuelis Jarašūnas, atvykęs iš Kaliforni-

jos aplankyti savo sergančią motiną, kuri dabar jaučiasi geriau ir grįžo iš ligoninės, buvo užvažiavęs į Dirvą ir paliko laikraščiu paremti 25 dol. Ačiū.

• A. A. Veronika Nagevičienė š. m. vasario 26 d. po ilgos ir sunkios ligos mirė Heathers Hills priežiūros namuose.

• Dr. Vytautas Apynys, Clinton, Oh., atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 33 dol. Ačiū.

• PATRIA prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.

Š. M. KOVO MĖN. 8 D., SEKMADIENĮ, 4 VAL. P. P.

Dievo Motinos parapijos didžiojoje salėje

KONCERTAS

PASAULINIŲ IR LIETUVIŲ KOMPOZITORIŲ KŪRINIUS
ATLIKS IŠ VAKARŲ VOKIETIJOS

solistė **VILIJA MOZŪRAITYTĖ,**
smuikininkas **MYKOLAS KOLLARS,**
pianistė **RAMINTA LAMPSATYTĖ.**

Bilietai: \$7.00, \$5.00 ir \$3.00 gaunami telef. 481-9928 ir prie įėjimo.

Mielai kviečiame dalyvauti.

Po koncerto kavutė.

Rengia VASARIO 16-TOS GIMNAZIJAI ŠELPTI KOMITETAS.

NEEILINIS KONCERTAS

Vasario 16-osios gimnazijai remti susidaręs specialus ad-hoc komitetas, vadovaujamas Kazio Žiedonio, kviečia visus Clevelando lietuvius į nepaprastą koncertą š. m. kovo 8 dieną Dievo Motinos parapijos salėje. Savo buvimu paremsime vienintelę lietuvišką auklėjimo instituciją laisvajame pasaulyje ir tuo pačiu turėsime progą pasigėrėti profesionalinio lygio muzikine programa. Iškilų jaunų lietuvių muzikų trio atliks Jakubėno, Gruodžio, Brah-

Komitetas, ruošiantis koncertą paremti Vasario 16 gimnaziją. Iš kairės: K. Žiedonis, dr. V. Maurutis, A. Bakūnienė ir M. Aukštuolis.

VI. Bacevičiaus nuotr.

so ir Bizet bei kitų kompozitorių kūrinius.

Įvairius konkursus laimėjusi Vilija Mozūraitytė, puikios moteriško alto savininkė, kartu su Raminta Lampsatyte, pianiste, ir jos vyru, smuikininku Michael Kollars, atliks turiningą, įvairią ir įdomią programą. Visi trys muzikai yra jau plačiai žinomi Vakarų Europos koncertų salėse ir televizijos bei radijo programose.

Raminta Lampsatyte, muzikos mokslus pradėjusi Amerikoje, ne tik rodosi kaip solistė-pianistė, bet yra įsigijusi muzikologijos daktaratą ir šiuo metu profesoriauja Hamburgo aukštojoje muzikos mokykloje. Jos vyras Michael Kollars pasižymi kaip subtilus smuiko meisteris, Vakarų Vokietijoje susilaukęs labai aukštų muzikos kritikų įvertinimų, o ir "Boston Globe" pripažįsta jį esant "naujovišką ir begaliniai išradimą" smuikininką.

Abejonės nėra, kad toks iškilų profesionalų muzikų koncertas patrauks didelį klausytojų būrį, nes mūsų parapijų scenose retai tesutinkame aukšto tarptautinio lygio profesionalus.

Šalia estetinio pasitenkinimo, klausantis tų trijų muzikų, turėsime ir tikro moralinio pasitenkinimo jausmus, nes koncerto pelnas yra skiriamas Vasario 16-osios gimnazijai, kuriai

labai stinga lėšų berniukų bendrabučio statybai. Komitetas turi viltį, kad šito koncerto pelnas žymiai palengvins gimnazijos statybos rūpesčius. Atsižvelgiant dar į tą faktą, kad pagrindinį gimnazijos išlaikymą duoda ne lietuviai, bet Vakarų Vokietijos federalinė valdžia, turėtume tuo labiau būti pakankamai ambicingi, parodydami savo rūpestį ta unikalia lietuviška institucija ir savo meilę jai konkrečiai įrodydami.

Aurelija Balašaitienė

**VINCO GELGOTO
PLAUKŲ KIRPYKLA**

• Vaikams, dirbantiems ir pensininkams plaukų nukirpimas \$4.00.

• Vyrams plaukų stilizavimas nuo \$10.00-\$15.00.

Kviečiami atsilankyti kai reikės kitą kartą plaukus nusikirpti. Darbo valandos kasdien nuo 8 v. r. iki 6 v. vakaro. 687 East 185 St., telef. 481-2433. (8-17)

• PERKANT IR PARDUODANT NAMUS prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

HOUSE FOR SALE

Richmond Hts., 7 room ranch, beautiful, many extras. Call: 531-9033.

Superior Savings
ASSOCIATION

**MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ
SANTAUPŲ INDĖLIUS**

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki
\$ 100,000.00

PASKOLOS TEIKIAMOS:

- namams pirkti,
- rezidenciniams ir komerciniams pastatams statyti,
- namų remontams,
- kvalifikuotų studentų mokslui

Smulkesnių informacijų dėl taupomųjų indėlių
ir paskolų sąlygų teiraukitės

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS: Kasdien nuo 9:00 iki 4:00,
penktadieniais 9:00 iki 6:00;
šeštadieniais 9:00 iki 2:30.

DIRVA

• Stefanija Skučienė, gen. Kazio Skučo našlė, mirė kovo 1 d. Pompano Beach, Fla., sulaukusi 97 m. amžiaus.

Dukterims Birutei Sidzikauskienei ir Jūratei Šukienei bei artimiesiems Dirva reiškia užuojautą.

• Kotryna Jankienė, rašytojo Jurgio Jankaus žmona, po sunkios ir ilgos ligos mirė Rochestery, N. Y.

Dirva reiškia užuojautą Jurgiui Jankui ir jo šeimai.

• LSS Sėsėrijos ir Brolijos Vyr. Skautininkai Stefa Gedgaudienė ir Kazys Matonis š. m. kovo 1 d. lankėsi Toronte ir atidarė Kažiuko mugę. Ta proga susitiko su vietos skautija bei vadovais, susipažindami su jų veikla ir pageidavimais. Buvo paliesta Romuvos stovykla ir artėjanti VII Tautinė stovykla, kuri įvyks 1988 m. prie Clevelando.

Skaitykit ir platinkit:
D I R V A

Nashua, N. H. Vasario 16-tos minėjimo organizatoriai: programos vedėjas K. Grauslys, Balfo skyriaus išdininkas J. Kubilius, kun. Spencer, sekretorė Dalia Shiurila, klebonas kun. J. Bucevičius, svečias vysk. P. Baltakis, BALFo skyriaus pirmininkas R. Grauslys.

K. Daugėlos nuotr.

NASHUA

VYSKUPAS P. BALTAKIS
PAS NASHUA, N. H.
LIETUVIUS

Nashua šv. Kazimiero parapijos durys ir šiais metais buvo plačiai atvertos Vasario 16 d. minėjimui, kurį vasario 15-tą dieną suarošė vietinis Balfo skyrius. Šiais metais į minėjimą buvo pakviestas ir atvyko vyskupas P. Baltakis.

Minėjimas buvo pradėtas pamaldomis. Vyskupas Baltakis atnašavo mišias ir pasakė pamokslą. Minėjimas parapijos salėje buvo pradėtas vyskupo invokacija ir himnais. Vietinio Balfo skyriaus pirmininkas Ričardas Grauzdys trumpam pranešime pažymėjo, kad bažnyčios rinkliavų ir aukų pernyktė suma, siekianti tūkstantinę, buvo padalinta tarp Balfo ir centro ir siuntinių, išsiųstų lietuviams Suvalkų trikampyje.

Minėjimo programa — Lietuviškos Vestuvės — dainų ir šokių pynė, kurią pateikė šv. Andriaus choras iš New Britain, Connecticut. Aiškinant vestuvinius papročius Lietuvoje, grupė su muzikine palyda padainavo populiarias liaudies daineles, kurių vertimai į anglų kalbą buvo išdalinti 18-os ansamblio narių programoje.

Minėjimas buvo baigtas vaisėmis ir pasikalbėjimais tarp pažįstamų, dažnai susitinkančių tik kartą į metus.

Vasario 14-tą vyskupas Baltakis aplankė keturias benediktines seseles Bedforde, N. H., kurios po karo, su visais išvietintais iš Lietuvos, įsikūrė gražiam šios provincijos miestelio ūkyje.

K. Da.

A. VAIČIULAITIS — 1986
METŲ LAUREATAS

Lietuvių rašytojų draugijos jūry komisija, susidedanti iš pirm. prof. dr. Elenos Tumienės, sekr. Bernardo Brazdžionio ir narės Alės Rūtos, savo posėdyje 1987 vasario 21 d., apsvarsčiusi praėjusių metų grožinės literatūros leidinius, 1986 li-

Paskirstytos dovanos Dirvos rėmėjams

š. m. vasario 20 d. Clevelando Lietuvių namuose įvykusiame ALT S-gos Clevelando skyriaus susirinkime buvo įvykdytas Dirvos 1986 metų rėmėjams dovanų traukimas.

Dovanų traukimą įvykdė Jadvyga Budrienė, Aleksandra Kazėnienė ir Vladas Blinstrubas, dalyvaujant Dirvos redaktoriui Vytautui Gedgaudui.

Dovanas laimėjo šie rėmėjai:

• Moteriškus kailinius — Normano Buršteino kailių prekybos Chicagoje dovaną laimėjo Izabelė Jonaitienė, Euclid, Ohio.

• Auksinį laikrodį a. a. Jono Vinčiūno, mirusio 1986 m. Chicagoje palikimą Dirvai laimėjo Kazys Bartasius, Chicago, Ill.

• Šimto dolerių US Saving Bond — Middelnd Federal Saving and Loan Assn, Chicago, Ill. dovaną laimėjo Alfonsas Kairelis, Lemont, Ill.

• Dešimt litų įmontuota rėmuose monetą — inž. Kazimiero Pociaus dovaną laimėjo A. Daunys, Port Washington, N. Y.

• Vytis — skulptoriaus Petro Vėbros, Chicago, Ill. dovaną laimėjo Eglė ir Marius Laniauskai, Euclid, Oh.

20 lietuvių muzikos kasetatūros premiją paskyrė Antanui Vaičiulaičiui už novelių ir apsakymų rinkinį "Vidurnaktis prie šeimos". Premijos (\$2,000.00) mēcenatas Lietuvių fondas.

• J. Laurinaitis, Australijoje, atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 20 dol. Ačiū.

• Marija Vilutienė, Beverly Shores, Ind., atnaujindama Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

• Elena Raštikienė, Los Angeles, Ca., ne S. Raštikienė, aukojė Dirvai, kaip buvo pažymėta aukotojų sąrašė. Atsiprašome.

čių, muz. J. Stankūno dovaną laimėjo:

V. I. Alantai, Redford, Mi., J. Asminas, Livonia, Mi., E. Bobelienė, Hartford, Ct., L. Čipkutė, Kalamazo, Mi., Dr. D. Degėsys, Gates Mills, Ohio, V. Gadliauskas, Ridgewood, N. Y., V. Garlauskas, Sparta, N. J. Br. Juodelis, Downers Grove, Ill., Br. Kažukauskienė, Silver Spring, Md., D. Kinnavy, St. Clair Shores, Mi., N. Matijošaitis, Los Angeles, Ca., J. Mikalavičius, North Haven, Ct., P. Mikšys, Juno Beach, Fl., A. Milaknis Santa Monica, Ca., V. Mitchell, Taylor, Mi., M. O. Naumanai, Cleveland, Oh., J. Pilmonas, Hickory Hills, Ill., V. Šeštakas, Los Angeles, Ca., A. Šileika, Windsor, Ont., K. Sragauskas, Detroit, Mi.

• Vytauto Alanto romaną "Aušra Paliūnuose" laimėjo:

L. Barmus, Chicago, Ill., H. Bitėnas, Elizabeth, N. J., T. Bukaveckas, Chicago, Ill., J. Briedis, Bloomfield, Mi., V. Čyvas, Cleveland, Oh., J. Dabrega, Brockton, Mass., W. Diehl, Wickliffe, Oh., R. Dovydaitis, Dalton, Pa., E. Gibisas, Chicago, Ill., J. Glebus, Cleveland, Oh., V. Jankus, Delran, N. J., J. Kalnietis, Chicago, Ill., M. Karečkienė, Woodhaven, N. Y., A. Miliūnas, Birmingham, Mi., J. Misevičius, Baltimore, Md., K. Miškinis, Rochester, N. Y., J. Račylėnė, Cleveland, Oh., G. Radvenis, Los Angeles, Ca., V. Raulinaitis, Chatsworth, Ca., E. Smilgys, Michigan City, Ind., Br. Strikaitis, Los Angeles, Ca., M. J. Švarcai, Wickliffe, Ohio, Br. A. Tiškai, Collinsville, Ill., K. Tuskenis, Palm Beach, Fl., G. Trečiokienė, Union, N. J., A. Tveras, Chicago, Ill., Br. Užemis, Hot Springs, Ark., J. Vidūnas, Worcester, Ma., St. Virpša, Chicago, Ill., Z. Vyšniauskienė, Malvern, Ohio.

Lietuvių Gydytojų Korp! Fraternitas

Lituanica praneša korporacijos broliams, kad Korporacijos steigėjo ir garbės nario gen.

dr. Vlado Nagiaus-Nagevičiaus našlė

VERONIKA NAGEVIČIENĖ

po sunkios ir ilgos ligos mirė Clevelande š. m. vasario 26 d. Palaidota vasario 28 d.

Korp! Fraternitas Lituanica

Mylimai žmonai ir motinai

KOTRYNAI JANKIENEI

mirus, reiškiamo nuoširdžiausią užuojautą

JURGIUI JANKUI ir jo šeimai, dalyvaujan-

me jų sielvarte ir gedule.

Alė ir Stasys
Santvarai

Mielai motinai

A. A.

STEFANIJAI SKUČIENEI

mirus, dukterims BIRUTEI SIDZIKAUSKIENEI, JŪRATEI ŠUKIENEI, jų šeimoms ir giminėms reiškiamo gilią užuojautą ir kartu liūdime.

Rima ir Aleksas
Vaškėliai

A. A.

ZENONUI GOBIUI

mirus, nuoširdžią užuojautą reiškiamo žmonai KAZIMIERAI su šeima, seserims APOLONIJAI PAŽERIENEI, Floridoje ir GENOVAITEI MACKEVIČIENEI Australijoje bei kitiems artimiesiems.

Los Angeles Vyrų
Kvartetas